

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Rozvoj obcí a role starostů v Mikroregionu Plumlovsko

Zdeňka Růžičková

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zdeňka Růžičková

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Šumperk

Název práce

Rozvoj obcí a role starostů v Mikroregionu Plumlovsko

Název anglicky

Development of municipalities and the role of mayors in the Microregion Plumlovsko

Cíle práce

Tématem bakalářské práce je místní samospráva, role starostů a rozvoj obcí. Výzkum bude zaměřen na Svazek obcí Mikroregionu Plumlovsko (okres Prostějov).

Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu:

- 1 Charakterizovat Mikroregion Plumlovsko.
- 2 Identifikovat aktéry místní samosprávy v obcích mikroregionu.
- 3 Charakterizovat správu a řízení na úrovni mikroregionu.
- 4 Definovat roli starostů v obcích mikroregionu a jejich vliv na rozvoj obcí.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnost v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místních samospráv v různých obcích. Práce bude postavena jako komparativní případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě techniky, a to studium dokumentů a dotazování.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Mikroregion Plumlovsko, místní samospráva, komunita, starosta, zastupitelstvo, volební strana, rozvoj obce, rozpočet

Doporučené zdroje informací

BALÍK, S. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009.

ISBN 978-80-247-2908-4.

BERNARD, J. (ed.). Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva. Praha:

Sociologický ústav AV ČR, 2010. ISBN 978-80-7330-187-3.

BERNARD, J. (ed.). Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologický ústav AV ČR,

2011. ISBN 978-80-7419-069-8.

ČERMÁK, D. – MIKEŠOVÁ, R. Starostové, starostky a jejich priority. Sociologický časopis, 54(4), 2018,

s. 561-591. DOI: 10.13060/00380288.2018.54.4.414.

ČMEJREK, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha:

Kernberg Publishing, 2009. ISBN 978-80-87168-10-3.

ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. – ČOPÍK, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru: specifika

politického života v obcích ČR. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČOPÍK, J. – KOPŘIVA, R. – ČMEJREK, J. Mayors as a variable in typologies of local governments: a

case study of the Czech Republic. Local Government Studies, 47(2), 2021, s. 167-185. DOI:

10.1080/03003930.2019.1699069.

JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue, 10(2), 2004, s. 80–101.

PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: Grada Publishing, 2015.

ISBN 978-80-247-5608-0.

RYŠAVÝ, D. – ŠARADÍN, P. Zastupitelé českých měst a obcí v evropské perspektivě. Praha:

Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. ISBN 978-80-7419-042-1.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 12. 7. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 10. 11. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Rozvoj obcí a role starostů v Mikroregionu Plumlovsko" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14.3.2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za odborné vedení, trpělivost, vstřícnost a pomoc při tvorbě této bakalářské práce. Poděkování patří také starostkám, starostům, místostarostkám a místostarostům obcí a také hospodářkám obcí z Mikroregionu Plumlovsko za poskytnuté informace.

Rozvoj obcí a role starostů v Mikroregionu Plumlovsko

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zaměřuje na rozvoj obcí v Mikroregionu Plumlovsko s důrazem na kvalitu života obyvatel mikroregionu, podporu udržitelného rozvoje, investice do infrastruktury a efektivní získávání finančních prostředků z různých dotačních titulů.

V první teoretické části jsou vymezeny základní pojmy, které úzce souvisí s místní samosprávou, rolí starostů a rozvojem obcí. Dále je analyzována role starostů v procesu rozhodování a realizace veřejných projektů, stejně jako jejich vztahy s ostatními aktéry místního rozvoje. Základem této části je poskytnout teoretický rámec pro porozumění procesům a mechanismům ovlivňujícím rozvoj obcí a roli místní samosprávy.

Druhá, praktická část, je zaměřena na charakteristiku mikroregionu, kde jsou identifikováni aktéři politického procesu a jejich vliv na rozvoj daného mikroregionu a tím i na rozvoj jejich obcí. Je zde zkoumán vliv těchto aktérů na formulaci a implementaci rozvojových strategií v oblastech infrastruktury, životního prostředí a sociálního rozvoje. Zkoumání zahrnuje sběr a analýzu dat týkajících se demografických, geografických a ekonomických ukazatelů rozšířených o studium současných programů financování a dotačních možností.

Klíčová slova: Mikroregion Plumlovsko, místní samospráva, komunita, starosta, zastupitelstvo, volební strana, rozvoj obce, rozpočet

The Development of Municipalities and the Role of Mayors in the Microregion Plumlovsko

Abstract

The present bachelor thesis focuses on the municipality development in Microregion Plumlovsko, emphasizing the quality of life of their residents, support for sustainable development, infrastructure, investment, and efficient acquisition of financial resources from various grant programs.

Firstly, its theoretical part defines relevant concepts related to local government, the role of mayors, and community development. Also, the role of mayors in the decision-making process and implementation of public projects, together with their relationship with relevant stakeholders in local government, is addressed. By doing so, the section constitutes a theoretical framework for understanding the processes and mechanisms influencing municipal development and the role of local government.

Secondly, the practical part characterizes the Microregion and identifies stakeholders involved in the political process, as well as their influence on the development of the Microregion and, hence, their municipalities. It also examines their impact on formulating and implementing development strategies regarding infrastructure, environment, and social development. The research includes data collection and analysis connected to demographic, geographic, and economic indicators, supplemented by examining current financing programs and grant opportunities.

Keywords: Plumlovsko Microregion, local government, community, mayor, council, political party, community development, budget

Obsah

1	Úvod	11
2	Cíl práce a metodika.....	12
2.1	Cíl práce	12
2.2	Metodika	13
3	Teoretická východiska	15
3.1	Vymezení základních pojmů.....	15
3.1.1	Veřejná správa	15
3.1.2	Územní samospráva.....	16
3.1.3	Obecní samospráva	17
3.1.4	Orgány obce.....	18
3.1.5	Spolupráce mezi obcemi.....	21
3.1.6	Dobrovolný svazek obcí (DSO).....	22
3.2	Financování obcí	23
3.2.1	Příjmy obcí.....	23
3.2.2	Daňové příjmy	23
3.2.3	Nedaňové příjmy.....	24
3.2.4	Dotace a transfery	24
3.2.5	Výdaje obcí.....	25
3.2.6	Hospodaření obcí	27
3.3	Rozvoj a strategické řízení obcí	29
4	Praktická část práce.....	31
4.1	Mikroregion Plumlovsko	31
4.1.1	Charakteristika Mikroregionu Plumlovsko.....	31
4.1.2	Rozhodovací mechanismy	33
4.1.3	Statistické údaje	34
4.1.4	Financování mikroregionu	35
4.1.5	Aktéři mikroregionu	38
4.1.6	Dluhová zátěž zkoumaných obcí	45
4.1.7	Rozvoj a role obcí v Mikroregionu Plumlovsko.....	47
4.2	Společné projekty mikroregionu	48
4.2.1	Projekt „Čistá Hloučel a vodní nádrž Plumlov“	48
4.2.2	Vytvoření strategických dokumentů.....	49
4.2.3	Intenzifikace a zavádění adresného sběru odpadů	51
4.2.4	Další společně realizované projekty	51
5	Interpretace výsledků	53

5.1 Shrnutí.....	53
5.2 Vyhodnocení a diskuse	53
6 Závěr	56
7 Seznam použitých zdrojů	57
7.1 Seznam literatury	57
7.2 Internetové zdroje.....	58
7.3 Seznam dotazování formou rozhovorů	60
7.4 Otázky z rozhovorů	60
8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	62
8.1 Seznam obrázků	62
8.2 Seznam tabulek	62
8.3 Seznam grafů.....	62
8.4 Seznam použitých zkratk.....	63

1 Úvod

Obec, ve které žijeme, by měla být jakousi pečující komunitou, přívětivou k obyvatelům všech věkových skupin a ty aktivně zapojovat do života a budoucího rozvoje obce. Obce by svým občanům měly nabídnout neporušenou přírodu a klidný život. V souladu s trvale udržitelným rozvojem obce si stanovit dlouhodobé strategické cíle, které pomůžou udržovat kontinuitu rozvoje obce a intenzivně využívat svého potenciálu vedoucího k ekonomickému rozvoji obce.

Obec na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení), pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.

Podle Maříkové (2005) v článku o malých obcích je v České republice velice rozmanitá sídelní struktura, která je závislá na přírodních i historicky daných podmínkách, proto se počty malých venkovských obcí v jednotlivých oblastech (krajích) výrazně liší. Autorka dále uvádí, že v naší republice existuje vysoký počet venkovských obcí s nízkým počtem obyvatel. Tyto malé obce čelí personálním i finančním problémům. Jedním z nejvhodnějších způsobů, jak překonat tyto problémy, je možnost spolupráce. Spolupráce mezi malými obcemi umožňuje sdílení zdrojů, nápadů i nákladů.

Nejčastější formou spolupráce obcí jsou dobrovolné svazky obcí (DSO). DSO vzniká za účelem ochrany a prosazování společných zájmů, např. zabezpečení úkolů v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, cestovního ruchu, vybudování technické infrastruktury, shromažďování a svoz komunálního odpadu, zajištění dopravní obslužnosti apod. (Provazníková, 2015, s. 226).

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Bakalářská práce se věnuje tématu místní samosprávy, roli starostů a rozvoje obcí. Výzkum je konkrétně zaměřen na svazek obcí Mikroregionu Plumlovsko v okrese Prostějov. Mikroregion Plumlovsko byl vybrán s ohledem na mé pracovní zaměření jako starostky jedné z obcí v daném mikroregionu. Osobní zapojení do procesů, potřeb a rozhodování týkajících se rozvoje mikroregionu bylo hlavním faktorem motivujícím ke zkoumání této problematiky.

V rámci zvoleného tématu je hlavními cíli této práce charakterizovat Mikroregion Plumlovsko, identifikovat aktéry místní samosprávy v obcích mikroregionu, charakterizovat správu a řízení na úrovni mikroregionu, definovat roli starostů v obcích mikroregionu a jejich vliv na rozvoj obcí.

Dílními cíli je posoudit, zda mikroregion, jakožto dobrovolný svazek obcí, plní účel, pro který byl založen, zhodnotit přínos jejich činnosti v regionálním rozvoji obcí v něm sdružených a provést tak detailní průzkum koncepčních a rozvojových dokumentů mikroregionu a identifikovat jeho prioritní záměry, zmapovat jednotlivé obce v rámci mikroregionu a jejich zástupce v místní samosprávě, analyzovat společně zrealizované projekty a zhodnotit vliv starostů na rozhodovací procesy, zejména ve vztahu k rozvoji obcí a spolupráci v mikroregionu.

Ke splnění hlavních i dílních cílů práce si klademe tyto výzkumné otázky:

1. Jaké jsou hlavní priority rozvoje mikroregionu a jaké aktivity jsou s nimi spojeny?
2. Kdo jsou hlavní představitelé místní samosprávy v jednotlivých obcích Mikroregionu Plumlovsko a jaké jsou jejich finanční možnosti?
3. Byly v rámci mikroregionu realizovány nějaké společné projekty a jakým způsobem přispěly k rozvoji obcí, resp. celého mikroregionu?
4. Je členství v mikroregionu přínosem i pro samotné aktéry daného mikroregionu, případně v čem je tento přínos spatřován?

2.2 Metodika

Při vypracování práce byl využit výzkumný přístup, jenž se snažil zohlednit odlišnost v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místních samospráv v různých obcích. Práce je zpracována jak případová studie. Případová studie by měla být flexibilní ohledně množství a typu dat, která jsou v ní zahrnuta. Analýza dat z případové studie je náročná vzhledem k jejich komplexnímu charakteru, který vyžaduje detailní zkoumání. Data se třídí a posuzují s ohledem na jejich důležitost a vztah k cílům studie (Hendl, 2016, s. 114). Ke sběru dat byly využity zejména dvě techniky, a to studium dokumentů a dotazování. Mezi prostudované dokumenty patřily zejména Strategický dokument rozvoje mikroregionu, ve kterém je zapracován Akční plán mikroregionu i jednotlivých obcí a dále pak rozpočty obcí a mikroregionu jako samostatné organizace. Rozpočty byly volně přístupné na webových stránkách specializovaného informačního portálu Ministerstva financí, doplňující informace byly získány na webových stránkách jednotlivých samospráv a strategický dokument byl dostupný na stránkách zkoumaného mikroregionu.

Mimo zkoumané dokumenty byly provedeny polostandardizované rozhovory, na jejichž základě se výzkumník ptá na sérii předurčených otevřených otázek (Petrescu et al., 2017, s. 3) se starosty, místostarosty a hospodářkami obcí spadajícími do zkoumaného mikroregionu s cílem získat jejich názory, reference a potřeby ohledně jejich obcí, resp. celého regionu. Polostandardizované rozhovory byly provedeny s celkem 14 účastníky, z nichž 6 bylo starostů, 5 hospodářek a 3 místostarostové. Tyto rozhovory byly vedeny s cílem pokrýt širokou škálu témat spojených s jejich funkcemi, ekonomickou situací a rozvojem obce. Starostové a místostarostové byli dotazováni na dobu působení ve funkci, na jejich začátky v komunální politice, na významné projekty, na přínos a jejich spolupráci s dalšími obcemi v mikroregionu Plumlovsko (otázky viz kapitola 7.4). Hospodářky obcí, z čehož je jedna hospodářkou dvou obcí i mikroregionu, se zabývaly otázkou přijatých dotací a financování.

Za účelem zodpovězení výzkumných otázek práce představuje Strategii rozvoje mikroregionu včetně stanovení hlavních cílů a prioritních oblastí rozvoje. Zároveň identifikuje geografickou polohu velikosti katastru, demografické a ekonomické charakteristiky mikroregionu i jednotlivých obcí. Představuje zkoumané obce, jejich hlavní představitele a posuzuje vývoj rozpočtů mikroregionu i jednotlivých obcí. Analyzuje rozvoj

obcí v Mikroregionu Plumlovsko a hodnotí přínos a jejich úsilí k dosažení společných cílů v podobě již realizovaných projektů.

3 Teoretická východiska

Tato kapitola se zaměřuje na teoretické koncepty, které definují základní pojmy, financování a rozvoj obcí. Zahrnuje vysvětlení klíčových termínů, jako jsou veřejná správa, samospráva, orgány obcí, jejich financování, rozvoj apod. Hlavním cílem této kapitoly je poskytnout ucelený základ pro porozumění problematice obcí jako celku.

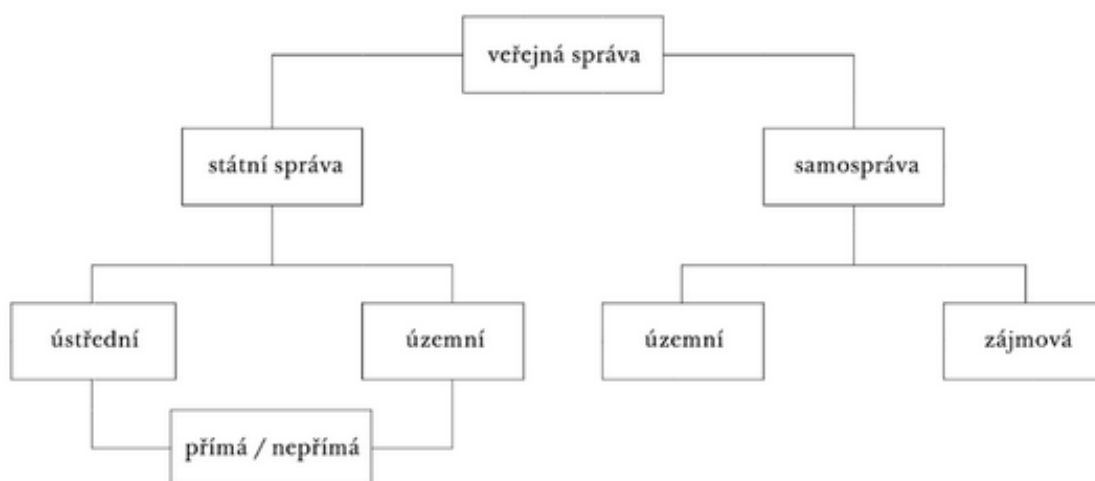
3.1 Vymezení základních pojmů

3.1.1 Veřejná správa

Veřejná správa v materiálním smyslu se odkazuje na celkový soubor právních operací spojených s výkonem vládnutí a poskytováním veřejných služeb. Ve formálním smyslu se veřejná správa skládá z aktivit institucí a jednotlivců, kteří působí jako správní úřady nebo úřední osoby provádějící úkony správní povahy (Kukalová, 2020, s. 10).

Pojem veřejné správy není jasně definován v legislativě, ale autory obecně přijímanou definicí je, že se jedná o správu veřejných záležitostí vykonávanou ve veřejném zájmu. Realizace veřejné správy je svěřena veřejnoprávním subjektům, které ji vykonávají jako právem uloženou povinnost z titulu svého postavení jako veřejnoprávních subjektů (Valeš, 2006, str.13; Hamplová, 2008, str.229 a Kruntorádová, 2015, s. 19).

Graf 1 Dělení veřejné správy

Zdroj: Horzinková, Novotný 2010, str. 98; Kruntorádová 2015, s. 20

Subjekty veřejné správy se člení na státní správu a samosprávu. Proti pojmu státní správa je veřejná správa pojmem širším a zdůrazňuje, že v České republice se správou věcí veřejných nezabývá pouze stát, ale i jiné subjekty, z nichž nejdůležitější jsou územní samosprávné celky. Všechny subjekty veřejné správy, tedy zejména stát a územní samospráva, mají speciální pravomoc autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech fyzických a právnických osob, ovšem v souladu s platnými zákony. Tato pravomoc se označuje jako veřejná moc. Subjekty veřejné moci smějí vykonávat pouze to, k čemu jsou zákonem zmocněny. Orgány veřejné moci tak mohou jednat pouze *secundum et intra legem* (přesně podle zákona). Část veřejné správy, kterou vykonávají státní orgány, se nazývá státní správa. Pokud je vykonavatelem státní správy jiný subjekt než stát, koná tak na základě přenesené působnosti. Stát přenesl zákonem některé pravomoci na obce (v souladu s §7 odst.2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích), aby je pro stát vykonávaly jejich orgány, neboť ty jsou občanům nejbližší (Příručka pro člena zastupitelstva obce, 2022 s.13–14).

Veřejná správa představuje složitý celek s pevně danou strukturou. Rozlišuje se samostatnou a přenesenou působností, což vytváří smíšený model řízení. Tyto dva typy působnosti se liší v metodách řízení, mechanismech a nárocích na lidské zdroje. Řízení činností v přenesené působnosti je silně legislativně ovlivněno. Řízení v samostatné působnosti je volnější a mnohem více projektově orientované (např. řeší se aktivity ad-hoc). Příklady procesů ve veřejné správě:

Hlavní procesy, které představují klíčové procesy a pro úřad přinášejí přidanou hodnotu. Jsou zaměřeny na naplnění poslání a vize úřadu. **Řídící procesy** jsou nezbytné pro správný chod úřadu a zajišťují jeho řádný provoz. **Podpůrné procesy** vytvářejí prostředí pro úspěšné vykonání hlavních procesů (Centrum pro veřejnou správu, 2024).

3.1.2 Územní samospráva

Územní samospráva představuje formu veřejného řízení a správy, která umožňuje autonomní spravování veřejných záležitostí na území menším, než je stát. Každý stupeň územního samosprávného celku má své geografické vymezení. Územní samosprávu zastupuje společenství občanů, kde je rozhodování založeno na veřejné volbě a je realizováno buď přímou volbou (například prostřednictvím referenda) nebo nepřímým způsobem (formou zastupitelské demokracie) volby. I když rozhodovací pravomoci v rámci systému zastupitelské demokracie náleží voleným orgánům obcí a krajů, občané se mohou

zapojit do práce v iniciativních a poradních orgánech. Tím mohou lépe sledovat a kontrolovat činnost volených zástupců, vyjádřit své preference a potřeby v oblasti regionálních statků a služeb (Provazníková, 2015, s. 15).

Činnost samosprávy je značně ovlivněna legislativou, avšak pro hlubší porozumění rolí samosprávy v obcích je nutné prozkoumat neformální aspekty ve fungování místních samospráv. Bernard (2011) se zaměřil na to, jak samosprávy stanovují své rozvojové cíle, jakým způsobem přijímají svá rozhodnutí a jak efektivně využívají své rozvojové zdroje (Ibid., s.13).

Ústava České republiky (zákon č.1/1993 Sb.) v hlavě sedmé stanovuje, že Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a na kraje, které jsou vyšší územní samosprávné celky. Dále vymezuje základní principy jejich existence, tj. územní samosprávné celky jsou společenstvím občanů, která mají právo na samosprávu. Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou disponovat vlastním majetkem a hospodařit podle vlastního rozpočtu (Šelešovský, Valouch 2012, s. 141).

3.1.3 Obecní samospráva

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Postavení obcí upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, kde je obec definována jako základní územní samosprávné společenství občanů tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky po vyjádření vlády. Obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města. Městys je samostatně spravován zastupitelstvem městyse; dalšími orgány městyse jsou rada městyse, starosta, úřad městyse a zvláštní orgány městyse (§ 1, 2, 3 a 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích).

Území jednotlivých obcí je kartograficky vymezeno katastrálním územím. U malých obcí je obvykle jedno katastrální území totožné s administrativním územím obce, zatímco u větších obcí se může skládat z více katastrálních území. Z formálního hlediska není v pořádku definovat územní působnost obce katastrem obce (Koudelka, 2007, s. 21). Zákon také upravuje proces vzniku nové obce (§ 19 a násl. zákona o obcích). Podle současné legislativy může nová obec vzniknout několika způsoby: 1. sloučením dvou nebo více obcí, které spolu sousedí, na základě jejich dohody; 2. oddělením části obce; 3. zrušením nebo změnou vojenského újezdu. Proces slučování obcí a připojování obce k jiné obci je relativně jednoduchý, pokud probíhá v rámci hranic kraje (Příručka pro člena zastupitelstva obce, 2022 s. 15).

3.1.4 Orgány obce

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet na každé volební období stanovuje zastupitelstvo nejpozději do 85 dnů před dnem voleb do zastupitelstev v obcích. Při určování počtu zastupitelů zohledňuje zastupitelstvo zejména počet obyvatel a rozlohu územního obvodu k 1. lednu roku, v němž se volby konají. Mandát člena zastupitelstva obce vzniká po zvolení, které probíhá ukončením hlasování. Na začátku prvního zasedání zastupitelstva obce, na kterém se nově zvolený člen zastupitelstva účastní, skládá slib následujícím způsobem: *"Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města) a jejich (jeho) občanů, a řídit se Ústavou a zákony České republiky"* (§ 67 a § 69 odst.1 a 2, zákona č. 128/2000 Sb., o obcích).

Zastupitelstvo obce představuje klíčový orgán obecní samosprávy, protože o jeho složení rozhodují přímo občané v obecních volbách. Počet členů zastupitelstva se stanovuje na základě počtu obyvatel (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 39).

Tabulka 1 Počet zastupitelů dle počtu obyvatel

nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů.

Zdroj: § 68, zákon č. 128/2000 Sb.

Mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením. Člen zastupitelstva obce složí před zastupitelstvem obce slib a ten potvrdí svým podpisem. Dle § 83 zákona č. 128/2000 Sb. je povinností člena zastupitelstva zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, popřípadě zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce.

Zastupitelstvo obce má pravomoc rozhodovat o záležitostech, které patří do samostatné působnosti obce. Dle § 35 odst.1 zákona č. 128/2000 Sb. do samostatné působnosti obce patří věci, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je konkrétním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 39, 40).

Zastupitelstvo obce může rozhodovat pouze za přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů, kdy je plně usnášeníschopné. Pro platnost přijetí jakéhokoli usnesení (včetně volby) je zapotřebí nadpoloviční většina všech členů, pokud zákon nestanoví jinak. Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce, vždy na území obce. Svolání zasedání má na starosti starosta, který jej zpravidla i řídí. Oznámení o konání zastupitelstva musí být zveřejněno vždy nejméně sedm dnů před jeho konání. Zasedání zastupitelstva je vždy veřejné (Balík, 2009, s.71).

Rada obce

V oblasti samostatné působnosti je výkonným orgánem obce rada, která je zodpovědná zastupitelstvu obce za svou činnost. V obci, kde není volena rada, vykonává její pravomoc starosta, s výjimkou věcí, které zákon svěřuje zastupitelstvu obce (§ 102 odst.4 zákona č. 128/2000 Sb.). Radu obce tvoří starosta, místopředseda (místopředsedové) a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů rady obce je vždy lichý a činí nejméně 5 a maximálně 11 členů, přičemž nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce se nevolí v obcích, kde počet členů zastupitelstva obce je menší než 15 (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 43).

Zákon neupravuje frekvenci scházení rady, svolává ji starosta dle potřeby. Oproti zastupitelstvu jsou schůze rady neveřejné, zápis se vyhotovuje do sedmi dnů a je k nahlédnutí členům zastupitelstva. Pokud během volebního období klesne počet členů rady pod pět a

zastupitelstvo na nejbližší schůzi nepřijme opatření k doplnění počtu členů, přechází pravomoci rady na zastupitelstvo do doby, než je rada opět doplněna (Balík, 2009, s.73).

Schůze rady obce je zákonem upravena jen velmi obecně. Účastní se jí pouze její členové a tajemník obecního úřadu. Rada obce má možnost přizvat k jednotlivým bodům jednání další členy zastupitelstva obce nebo další osoby, např. vedoucí odborů obecního úřadu. Způsob jednání rady obce a všechny další formality je vhodné upravit v jednacím řádu (Příručka pro člena zastupitelstva obce, 2022 s. 23).

Starosta obce

Starosta zastupuje obec navenek. Starostu a místostarostu (místostarosty) volí do funkcí zastupitelstvo obce z řad svých členů. Starosta a místostarosta musí být občanem České republiky. Za výkon své funkce odpovídají zastupitelstvu obce. Starosta odpovídá za mnoho aspektů místní správy, především za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, nebo informování veřejnosti o činnosti obce. Starosta také svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva obce a zápis z jednání rady obce (§ 103 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích).

V článku uveřejněném v sociologickém časopisu s názvem „Mayors and their Priorities“ autoři uvádí, že naprostá většina českých starostů považuje za důležitou součást své role vytváření vizí pro svoji obec. Za plnění těchto vizí jsou odpovědní, přestože někdy mají pouze omezené možnosti. Cílem exploratorní analýzy tak bylo identifikovat určité osobnostní i geografické charakteristiky či pravidelnosti, které souvisejí s výběrem priorit starostů. Toto téma bylo dosud jen velmi málo zkoumáno (Čermák, Mikešová, 2018, s. 562).

Podle Balíka (2009) je starosta nejviditelnějším orgánem obecního zřízení a jeho potenciálně největší pravomocí je schopnost řídit zasedání zastupitelstva a rady. Možnost určovat agendu, o níž se bude jednat, stanovovat pořadí jednotlivých bodů jednání, ovlivňovat výsledek těchto jednání.

Případová studie „Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic“ se zabývá postavením starostů v samosprávě obcí v České republice (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019, s. 1). V kapitole „Starostové jako iniciátoři místního rozvoje“ autoři uvádí, že starostové mají v rámci rozhodování zastupitelstva stejné pravomoci jako ostatní členové místní samosprávy. Průzkum, který byl proveden mezi zástupci místní samosprávy však ukazuje, že role starostů může být klíčovým faktorem v

obcích. To je naznačeno (mimo jiné) zjištěním, že starostové obvykle iniciují rozhodování o investicích a rozvoji obce (Ibid., s. 5–6).

V praxi se občas vyskytují pochybnosti, zda má starosta (resp. místostarosta) pravomoc určitý úkon provádět sám, nebo je k němu oprávněn až po projednání v příslušném orgánu obce. V takových situacích, především s ohledem na možné (trestněprávní či obecné majetkoprávní) účinky jednání, je vhodné daný úkon v orgánech obce projednat. Rovněž je důležité, aby orgán, který věc projednal, uvedl rozsah pověření pro starostu (místostarostu) přímo do textu přijatého usnesení. Tento postup přispívá k transparentnosti a právnímu postupu v rámci obecní správy (Potěšil, 2019, s. 647).

Pokud je starosta ze své funkce odvolán nebo se své funkce vzdá a zároveň není zvolen nový starosta, jeho pravomoci přecházejí na místostarostu, kterého zastupitelstvo obce určilo k zastupování starosty. Místostarosta tak vykonává pravomoci starosty do doby, než je zvolen nový starosta (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 46).

3.1.5 Spolupráce mezi obcemi

Obce mohou při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat (§ 46 zákona č. 128/2000 Sb.).

Spolupráce mezi obcemi může být realizována několika způsoby. Jedním z nich je uzavření smlouvy pro splnění konkrétního úkolu, a to buď na dobu určitou nebo neurčitou. Smlouva má písemnou formu a schvalují ji zastupitelstva příslušných obcí. Další formou spolupráce je zakládání právnických osob dvěma nebo více obcemi. Nejčastější podobou spolupráce obcí jsou dobrovolné svazky obcí, které vznikají za účelem ochrany a prosazování společných zájmů obcí (Provazníková, 2015, s. 226).

Všechny formy spolupráce mezi obcemi jsou významně podporovány z fondů Evropské unie. Dostupnost těchto prostředků závisí na možnostech zástupců (zejména malých obcí). Z tohoto důvodu má meziobecní spolupráce velký přínos. Jednotlivé formy spolupráce mají různorodou náplň, která zahrnuje širokou škálu aktivit. Nejběžnější formou spolupráce, jak již bylo zmíněno výše, jsou dobrovolné svazky, které vznikají pro územně ucelenou oblast, definovanou přirozenými, geografickými nebo historickými hranicemi (Kukalová, 2020 s. 24).

3.1.6 Dobrovolný svazek obcí (DSO)

Dobrovolný svazek je právnickou osobou nebo veřejnoprávní korporací, která vzniká za účelem ochrany a prosazování společných zájmů obcí. Jedná se o záležitosti, které mohou obce zajišťovat v rámci své samostatné působnosti. Vznik dobrovolného svazku je podmíněn uzavřením zakladatelské smlouvy o vytvoření svazku, kterou uzavírají zúčastněné obce mezi sebou. Tato smlouva stanovuje práva a povinnosti členů svazku, způsob rozhodování a řízení a další podrobnosti týkající se fungování svazku (Vojtíšková, 2018, s. 46).

Členem dobrovolného svazku mohou být jen obce. Není možné, aby byly ve svazku sdruženy jiné právnické či fyzické osoby. Dobrovolný svazek obcí (DSO) je právnickou osobou, která sestavuje rozpočet a hospodaří s majetkem, který jednotlivé obce vkládají do svazku, a s majetkem, který získal svou vlastní činností. Tyto aktivity jsou prováděny v souladu se stanovami a platnými zákony (Provazníková, 2015, s. 226).

Obce, zejména ty venkovské, trpí nedostatkem organizační kapacity pro iniciativy k rozvoji území, které sdílejí s ostatními obcemi. Východiskem k většímu zapojení obcí do péče o prostředí subregionu a ke zvážení rozvoje v širších souvislostech by mohly být sdružení obcí známé jako mikroregiony. Ty byly v roce 2001 transformovány na dobrovolné svazky obcí v souladu se zákonem o obcích 128/2000 Sb. (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, Olomouc, 2015).

Po novelizaci zákona o obcích bylo v názvu svazku zrušeno slovo „dobrovolný“ a od 1.1.2024 je již užíváno slovní spojení „svazek obcí“. V oblasti meziobecní spolupráce novela navíc zavedla novinku v podobě institutu společenství obcí. Společenství umožňuje hlubší spolupráci mezi obcemi. Členským obcím pomůže efektivněji plánovat různé aktivity a realizovat rozvoj v řadě činností, například při plánování péče o seniory, zajišťování školní i předškolní docházky, řešení odpadů či dopravních služeb. Další výhodou nového uspořádání je zavedení tzv. létajícího úředníka, který by měl obcím pomoci se snížením administrativy, zvýšením kvality a rychlosti rozhodování a úsporou nákladů (Ministerstvo vnitra ČR, 2024).

3.2 Financování obcí

3.2.1 Příjmy obcí

Zdroje příjmů územních rozpočtů lze rozdělit do čtyř základních skupin: daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy a úvěry či půjčky. První tři kategorie příjmů tvoří tzv. nenávratné příjmy, které představují nejdůležitější zdroj financování potřeb lokálního regionálního veřejného sektoru. Poslední skupinu příjmů tvoří úvěry a půjčky. Tyto návratné příjmy jsou spojeny s povinností obcí a krajů je za určitých podmínek splatit (Provazníková, 2015, s. 75).

Skutečná ekonomická nezávislost samosprávy na státu by vyžadovala garantovanou možnost příjmů, které by samy mohly určovat způsob výběru a jejich strukturu. Většinou se jedná o místní daně, které umožňují obcím dosáhnout finanční nezávislosti. Důsledkem toho by však pravděpodobně byla dezintegrace státu, proto se obvykle přistupuje k určité kombinaci příjmů od státu a vlastních příjmů. České obecní zřízení od obnovy samosprávy v roce 1989 nezná pojem místní daně (ani přírážky k daním). Obce tak kromě výnosů vlastního majetku nemají jinou možnost, než se spolehnout na příjmy určené státem (Balík, 2009, s. 33).

3.2.2 Daňové příjmy

Daňové příjmy mají největší a nejvýznamnější podíl na celkovém objemu příjmů, jelikož přesahují 60 % všech příjmů obcí. Tím se stávají klíčovým zdrojem rozpočtových příjmů pro obce (Kukalová, 2020, s. 34).

Právní úpravu daňových příjmů řeší zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům ve znění pozdějších předpisů (zákon o rozpočtovém určení daní). Tento zákon určuje, jakým způsobem jsou daně z přidané hodnoty (DPH), daně z příjmů a daně z nemovitých věcí rozdělovány mezi státní rozpočet a rozpočty obcí (zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní).

Obce získávají podstatnou část svých příjmů podle zákona o rozpočtovém určení daní, ale nemají pravomoci ovlivnit výši daňových příjmů (Provazníková, 2015, s. 35).

Daně jsou významným zdrojem příjmů územních samospráv, ale daňová autonomie a stabilita je omezena vzhledem k tomu, že výnosy z daní jsou většinou sdílené (výnosy

z vybraných daní se rozdělují mezi více veřejných rozpočtů). Tyto příjmy nejsou nijak účelově vázány. Obce i kraje navíc vybírají velmi malou část celkových daní (OECD, 2023, s. 246).

3.2.3 Nedaňové příjmy

Do rozpočtu obcí představují nedaňové příjmy významnější zdroj financí. Jedná se o příjmy z vlastní hospodářské činnosti, jako jsou např. vodné, stočné, odvoz domovního odpadu, ale také příjmy z pronájmu majetku, úroky z poskytnutých úvěrů apod. V rozpočtech obcí podíl těchto příjmů na celkových příjmech klesá (Provazníková, 2015, s. 168).

Vlastnictví dostatečně velkého obecního majetku významně posiluje ekonomickou i politickou nezávislost příslušné obce. Povinnost účelného a hospodárného využívání majetku obce vyplývá přímo ze zákona (§ 38 zákona č. 128/ 2000 Sb., o obcích).

Obec může získat zdroje také prostřednictvím příjmů z podnikání, zejména z podílu na zisku podniků, v nichž má majetkový vklad. Rozhodnutí o peněžních a nepeněžních investicích do podnikání jiných subjektů obvykle náleží zastupitelstvu obce. Přesto by obec neměla nahrazovat roli podnikatelů nebo jim dokonce konkurovat. Jestliže se může o určitou činnost starat podnikatel, který bude ochoten převzít riziko neúspěchu a odvádět daně do veřejných rozpočtů, není důvod, aby se obec do takové činnosti zapojovala. Rozhodnutí, která dnešní zastupitelé přijímají, mohou mít důsledky i pro budoucí vedení obce. Proto je důležité, aby zastupitelstvo při svých rozhodnutích zvažovalo dlouhodobé důsledky a zachovávalo transparentní a odpovědné hospodaření s majetkem obce (Příručka pro člena zastupitelstva obce, 2022 s. 58).

3.2.4 Dotace a transfery

Převážná část účelově určených prostředků ze státního rozpočtu je poskytována v režimu rozpočtových pravidel, konkrétně podle ustanovení § 14 zákona č. 218/2000 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech. V rámci tohoto zákona jsou ze státního rozpočtu účelově určené prostředky poskytovány formou dotací nebo návratných finančních výpomocí. Podle ustanovení § 3 písm. a) rozpočtových pravidel jsou dotace definovány jako peněžní prostředky státního rozpočtu poskytované právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel (Strnadová, 2019, s. 11).

Dotace, které jsou vymezeny a schváleny v zákoně o státním rozpočtu pro daný rok, jsou označovány jako nárokové dotace. Obec má nárok na tyto dotace i v případě neplnění státního rozpočtu. Tím se stávají předvídatelným zdrojem příjmů pro rozpočet dané obce (Kukalová, 2020, s. 74).

Postupné zákonné zvyšování daňových příjmů vedlo k poklesu dotací přidělovaných obcím. Dnes podstatnou část dotací tvoří zdroje z evropských fondů. Úspěch při získávání dotací má pro většinu obcí zásadní vliv na uskutečňování investičních záměrů. Obecně platí, že na dotaci není právní nárok, pokud však zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Poskytovatel vypisuje výzvu k podání žádosti o poskytnutí dotace, na jejímž základě je možné předložit žádost o poskytnutí dotace, která musí splňovat podmínky uvedené ve výzvě. Výjimku tvoří ty dotace a příspěvky, které se obcím a krajům poskytují na základě zákona (například o státním rozpočtu, volební zákonů, zákona o sociálně právní ochraně dětí apod.). Tyto dotace a příspěvky jsou poskytovány obcím a krajům automaticky ze státního rozpočtu, a proto není nutné vypisovat výzvy ani podávat žádosti (Příručka pro člena zastupitelstva obce, 2022 s. 58).

Územně samosprávné celky jsou většinou silně závislé na grantech a dotacích. V České republice je složitý systém dotací. Transfery zahrnují stovky dotačních programů, které jsou většinou účelově vázané. Dotace na běžné výdaje jsou obvykle ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu státních fondů (OECD, 2023, s. 245).

3.2.5 Výdaje obcí

Rozpoznáváme několik hlavních hledisek členění výdajů územních samospráv. Mezi nejčastěji používaná hlediska patří:

Ekonomické hledisko: opakující se výdaje používané na financování běžných potřeb během rozpočtového roku. Tyto výdaje dále dělíme na kapitálové (dlouhodobé investiční potřeby) a běžné (neinvestiční náklady na platy a provozní náklady).

Rozpočtová skladba: zabývá se strukturou rozpočtu a členěním výdajů do různých kategorií či položek.

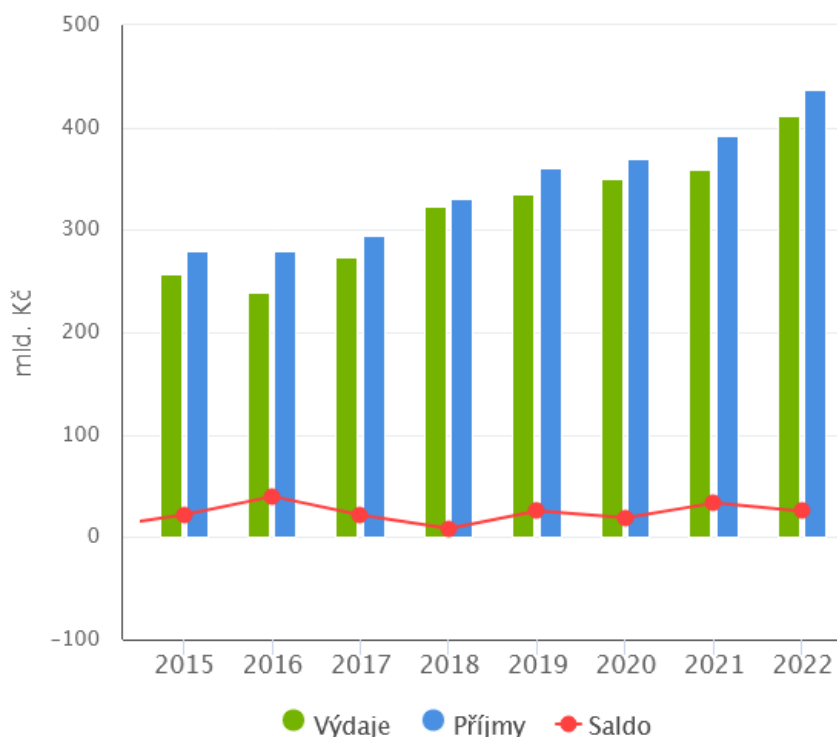
Infrastruktura: jedná se o výdaje spojené s rozvojem a udržováním infrastruktury (komunikace, veřejné prostranství, vodovody, kanalizace apod).

Funkce veřejných financí: výdaje určené převážně na nákup služeb (od soukromých firem, údržba zeleně, veřejného osvětlení atd.).

Rozpočtové plánování: plánovatelné výdaje lze celkem snadno určit předem, jedná se financování sociálních transferů. Neplánované výdaje jsou nahodilé výdaje, které nelze předem odhadnout (Provazníková, 2015, s. 194–198).

Výdaje obcí se liší z důvodu rozdílných priorit stanovených zastupitelstvem obce a obyvatelů dané obce. Z rozpočtu obce se hradí zejména výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, výdaje na péči o vlastní majetek a jeho rozvoj, výdaje na výkon státní správy, závazky při plnění obecních povinností uložených zákony nebo vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi, úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů, výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležících jejich vlastníkům, výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec a jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely. Vedle těchto výdajů obec také ze svého rozpočtu financuje splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných výpomocí a splátky jistiny vlastních dluhopisů jejich vlastníkům (§ 9 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Graf 2 Vývoj příjmů výdajů a salda obcí k prosinci (s Prahou)

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

3.2.6 Hospodaření obcí

Rozpočet

Klíčovým nástrojem obce pro jejich zabezpečení je její rozpočet, který je nejdůležitější a zřejmě i nejsledovanější dokument obce. Plní několik funkcí současně: je bilancí příjmů a výdajů, právní normou a veřejným dokumentem. Obce jsou podle § 3 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, považovány za veřejné instituce. Jsou proto povinny dodržovat pravidla transparentnosti, účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti při nakládání s veřejnými financemi (§ 3 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti).

Pro fungování územní samosprávy a realizaci jejich funkcí je nezbytné vytvořit legislativní a ekonomické předpoklady. K ekonomickým předpokladům patří zejména vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit. Dále možnost získávat vlastní, nezávislé finanční prostředky, samostatně sestavovat vlastní rozpočet a poté podle něj hospodařit (Provazníková, 2015, s. 15–16).

Rozpočet obce představuje jakýsi finanční plán hospodaření v příslušném rozpočtovém roce, kterým se řídí financování činností územního samosprávného celku. Jde o strategickou záležitost, která má ukázat, jaké zdroje bude mít obec k dispozici a jak dalece může hospodárně a efektivně nakládat s majetkem obce. V rámci rozpočtu se bilancují příjmy a výdaje. Rozpočet obce se zpracovává podle vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě (Vojtíšková, 2018, str. 9). Tato vyhláška stanovuje strukturu rozpočtu a postupy pro jeho sestavování a správu. Nicméně, důležité je poznamenat, že tato prováděcí vyhláška již byla nahrazena novou vyhláškou č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

Samotnou tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje, dále upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Podle tohoto zákona se rozpočet sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Avšak může být schválen jako přebytkový, jestliže některé příjmy daného roku jsou plánovány k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let (§ 1 odst. 1 a § 4 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Rozpočtová skladba obce třídí příjmy a výdaje z hlediska jejich druhu a odvětví. V rozpočtu obce lze za podstatné považovat rozdělení příjmů a výdajů na běžné a kapitálové. Členění dotací na běžné či kapitálové záleží na pravidlech poskytovatele a příjemce dotace. Kromě příjmů a výdajů obsahuje rozpočet rovněž také financování, což zahrnuje peněžní

operace, při kterých si obec půjčuje peníze, jako jsou bankovní úvěry nebo přijetí návratné finanční výpomoci od státu. Dále se v rozpočtu objevují operace zachycující jakoukoliv změnu stavu na peněžních bankovních účtech obce. Tyto položky při pohledu na rozpočet zajišťují jeho skutečnou vyrovnanost (Příručka pro člena zastupitelstva obce, 2022 s. 48).

Územní samosprávný celek sestavuje rozpočet v souladu a návaznosti na svůj střednědobý výhled rozpočtu. Návrh rozpočtu je povinné zveřejnit na svých internetových stránkách a na úřední desce nejméně 15 dnů přede dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva územního samosprávného celku. Na internetových stránkách musí být zveřejněno úplné znění návrhu (§ 11 odst. 1 a 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Rozpočet může být po jeho schválení změněn z několika důvodů, a to z organizačních, metodických nebo věcných změn. Změna rozpočtu se provádí pomocí rozpočtových opatření. Rozpočtová opatření se evidují podle časové posloupnosti a uskutečňují se povinně, a to i jde-li o změny ve finančních vztazích k jinému rozpočtu, o změny závazných ukazatelů vůči jiným osobám nebo jestliže hrozí nebezpečí vzniku rozpočtového schodku. Územní samosprávný celek musí provést rozpočtová opatření ještě před provedením rozpočtově nezajištěného výdaje a následně ho zveřejní na svých internetových stránkách do 30 dnů od jeho schválení (§ 16 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Střednědobý výhled rozpočtu

Do roku 2000 územně samosprávné celky neměly povinnost sestavovat střednědobou ani dlouhodobou prognózu. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů zareagoval na absenci střednědobé prognózy obcí tím, že stanovil jejich povinnost sestavovat střednědobý rozpočtový výhled společně s ročním rozpočtem. Rozpočtový výhled je nástroj, který by měla využívat i ta nejmenší obec a slouží pro střednědobé finanční plánování (Provazníková, 2015, s. 66).

Střednědobý výhled rozpočtu podle § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, slouží ke střednědobému finančnímu plánování rozvoje hospodaření obce. Tento dokument prognózuje hospodaření obce a sestavuje se zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který je sestavován roční rozpočet (Vojtíšková, 2018, s. 8).

Střednědobý výhled rozpočtu obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, dlouhodobých závazcích a pohledávkách, finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. Územní samosprávný celek zveřejňuje návrh střednědobého výhledu rozpočtu na svých internetových stránkách a na úřední desce nejméně 15 dnů před zahájením jeho projednávání na zasedání zastupitelstva. Na internetových stránkách je zveřejněno úplné znění návrhu. Na úřední desce může být návrh zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o příjmech a výdajích v jednotlivých letech a o dlouhodobých závazcích a pohledávkách. Zveřejnění musí trvat až do zveřejnění schváleného střednědobého výhledu rozpočtu, který územní samosprávný celek zveřejní na svých internetových stránkách do 30 dnů od jeho schválení (§ 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Závěrečný účet

Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření územního samosprávného celku a svazku obcí souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu. Ten obsahuje údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v podrobném členění podle rozpočtové skladby, informace o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití peněžních fondů. Obsah závěrečného účtu je zpracován tak podrobně, aby umožnil zhodnotit finanční hospodaření územního samosprávného celku a jím zřízených nebo založených právnických osob. Součástí závěrečného účtu je také vyúčtování finančních vztahů (§ 17 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Závěrečný účet je sestavován dle stanovené struktury, ale ve výsledku má být stručný, přehledný a jednotlivé kroky jsou logicky řazeny za sebou. Důležité části je možné uvádět ve větších podrobnostech a součástí tohoto dokumentu je i zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření. Závěrečný účet schvaluje zastupitelstvo buď souhlasem bez výhrad nebo souhlasem s výhradami, na jejichž základě přijme obec opatření potřebná k nápravě zjištěných chyb a nedostatků (Provazníková, 2015, s. 65).

3.3 Rozvoj a strategické řízení obcí

Rozvoj a kvalita života v obcích, městech, regionech i státech jsou úzce spojeny se sociálním kapitálem, což zahrnuje vztahy mezi lidmi, vzájemnou důvěru nebo důvěru v instituce. Odlišná úroveň sociálního kapitálu vysvětluje, proč se některé regiony úspěšně

rozvíjí, zatímco jiné, i přes podobné charakteristiky, stagnují a potýkají se s mnoha problémy. Regiony s vysokým sociálním kapitálem mají obvykle lepší podmínky pro podnikání, inovaci a růst ekonomiky. Naopak regiony s nízkým sociálním kapitálem se mohou potýkat s nedostatkem spolupráce, nedůvěrou a konflikty, což může brzdit jejich rozvoj a vést k sociálním a ekonomickým problémům (Majerová, 2011, s. 9).

Obce provádějí strategické řízení s cílem stanovení dlouhodobých cílů a plánování budoucího rozvoje. Strategické řízení se skládá ze tří základních součástí, a to ze strategické analýzy, strategické volby a realizace strategie. Tyto složky nám pomáhají provést rozbor naší současné situace a okolí, určit směr budoucího rozvoje pro dosažení našich cílů, identifikovat potřebné zdroje a způsoby, jak poté zvolenou strategii implementovat (J. Slavík, 2014, s. 30).

Základním dokumentem pro řízení územně samosprávných celků je „Strategický plán rozvoje“, který se většinou sestavuje ve spolupráci se zřízenými organizacemi nebo s externí firmou. Při tvorbě strategického plánu nejde primárně o obsáhlý dokument, ale o přehledný, účinný dokument, který je dostupný všem zaměstnancům. Návazným dokumentem je poté „Akční plán“, který obsahuje zásobník projektů. Tyto projekty mohou být rozděleny do konkrétních oblastí nebo iniciativ a mohou být dále detailně specifikovány (Pavlík, 2014, s. 22 a 27).

4 Praktická část práce

Praktická část práce, navazující na teoretickou, je zaměřena na konkrétní mikroregion. Zabývá se charakteristikou mikroregionu, jednotlivými členskými obcemi mikroregionu, jejich rozpočty a rozvojem. Závěr této části je zaměřen na společné projekty mikroregionu, jejichž úspěšnost a dopady na rozvoj obcí jsou podrobeny analýze a hodnocení.

4.1 Mikroregion Plumlovsko

4.1.1 Charakteristika Mikroregionu Plumlovsko

Svazek obcí Mikroregionu Plumlovsko je právnickou osobou neziskového charakteru (dobrovolný svazek) se sídlem ve městě Plumlov, v okrese Prostějov, v kraji Olomouckém.

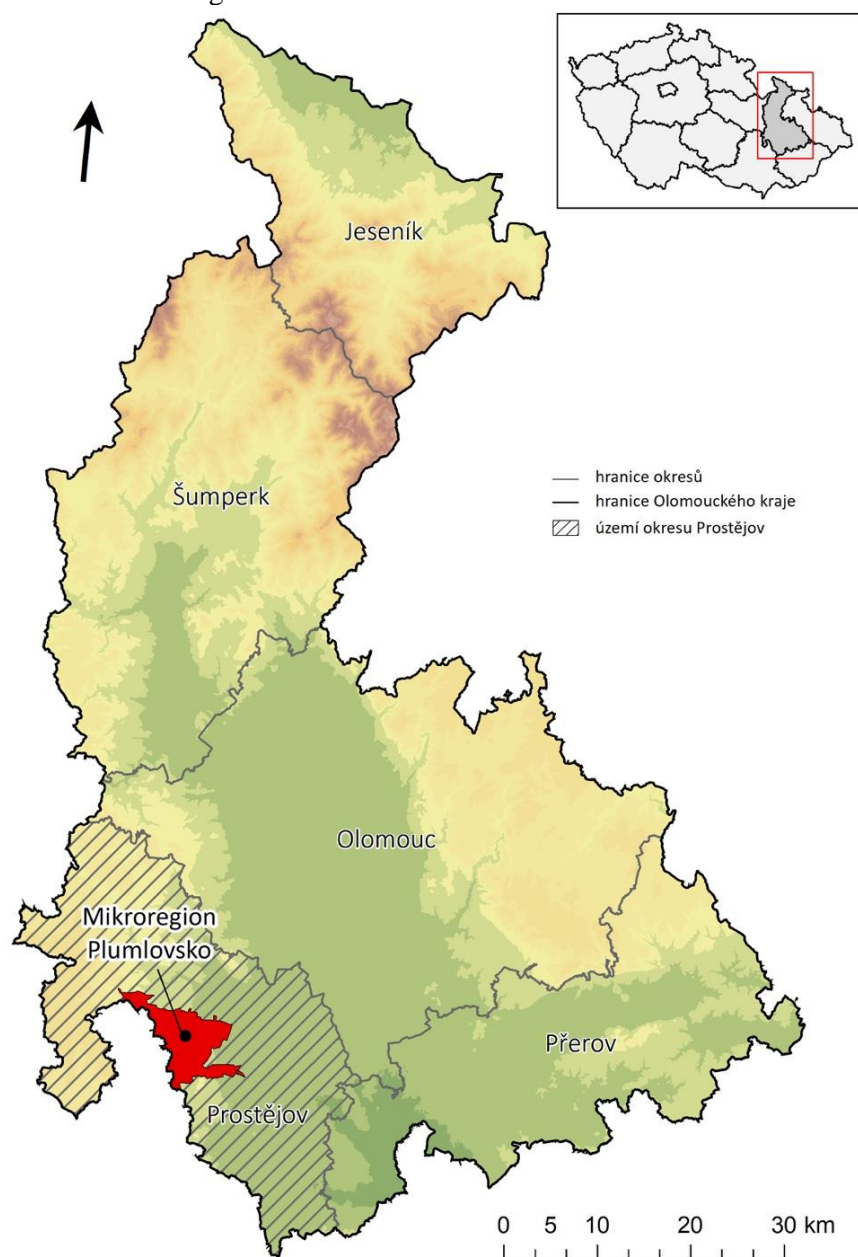
Byl vytvořen v prosinci roku 2003 a do Registru zájmových sdružení právnických osob zapsán v roce 2004 po ustavujícím valném shromážděním svazku obcí Mikroregion Plumlovsko, kde byl předsedou zvolen Mgr. Jaroslav Střelák. Daný mikroregion vznikl seskupením jednoho města a šesti obcí, konkrétně městem Plumlov a obcemi Krumsín, Mostkovice, Ohrozim, Prostějovičky, Stínava a Vícov, a to za účelem dosažení těchto hlavních cílů:

- a) vytvořit efektivně fungující management mikroregionu, který se bude systematicky zabývat zajišťováním koncepčních a koordinačních funkcí při realizaci rozvojových záměrů mikroregionu,
- b) utvořit orgán, který bude zastupovat mikroregion navenek tak, aby se tento celek dostal do povědomí jiných subjektů,
- c) vytvořit podmínky pro snižování nákladů spojených s výkonem vybraných, zejména pak integrovaných, samosprávných funkcí a činností u jednotlivých obcí a mikroregionu jako celku,
- d) zabezpečit vliv na formování životního stylu spoluobčanů, jenž odpovídá místním zvykům, tradicím a způsobu života v daném období a v tomto mikroregionu, který je schopen adaptovat novinky současnosti i budoucnosti.

Vedle těchto hlavních cílů považují jednotlivé obce mikroregionu za prioritní součást rozvojové strategie mikroregionu i aktivity a činnosti, jejichž realizace významnou měrou přispěje ke zlepšení životního prostředí nejen ve svých obcích, ale i v celém mikroregionu (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2021).

V roce 2017 se k mikroregionu připojil další člen, a to obec Seloutky. Zástupci mikroregionu se snaží udržovat komunikaci prostřednictvím pravidelných valných shromáždění, která se konají každý měsíc, aby mohli řešit aktuální záležitosti a koordinovat společné projekty. Praxe střídání obcí v pořádání těchto shromáždění není pouze efektivním způsobem, jak rovnoměrně rozložit náklady a odpovědnost spojenou s jejich uspořádáním mezi všechny členy mikroregionu, ale také posiluje pocit spolupráce a rovnosti mezi jednotlivými obcemi.

Obrázek 1 Poloha mikroregionu v rámci administrativního členění ČR

Zdroj: Regionální agentura pro rozvoj Střední Moravy, strategie rozvoje Mikroregionu Plumlovsko 2021-2028

4.1.2 Rozhodovací mechanismy

Mikroregion Plumlovsko

Mezi orgány Mikroregionu Plumlovsko patří valné shromáždění, správní rada a dozorčí komise. Valné shromáždění tvoří všichni zástupci členských obcí a je nejvyšším orgánem svazku obcí. Volí ze svého středu předsedu a 2 místopředsedy svazku obcí. Valné shromáždění je svoláváno písemně předsedou svazku a je usnášeníschopné, pokud je přítomna alespoň nadpoloviční většina členů. Valné shromáždění mj. rozhoduje o účetní závěrce, výsledku hospodaření, výši členského příspěvku, o operacích s majetkem a finančními prostředky svazku obcí. Správní rada je výkonným orgánem svazku obcí a je vykonavatelem rozhodnutí a usnesení VS. Správní radu tvoří čtyři členové, a to: předseda svazku, 1. a 2. místopředseda a jeden člen správní rady. Správní rada zajišťuje a organizuje mj. vedení účetnictví, veškeré informace pro svazek obcí, evidenci a archivaci dokladů. Přísluší jí zejména řídit činnost mikroregionu, svolávat valné shromáždění, zabývat se podněty členských obcí. Dozorčí komise je kontrolní orgán, který má právo nahlížet do jakýchkoliv dokumentů svazku a dále pak má za povinnost o výsledcích svých šetření informovat valné shromáždění. Za svazek obcí jedná a vystupuje navenek předseda svazku. K podpisu za svazek je zapotřebí 2 osob, kdy k otisku razítka nebo názvu Mikroregion Plumlovsko připojí svůj podpis předseda nebo místopředseda svazku současně s dalším místopředsedou nebo členem správní rady (Stanovy svazku obcí Mikroregion Plumlovsko, 2014).

Obce Mikroregionu Plumlovsko

Všechny zkoumané obce mají počet členů zastupitelstva nižší než 15, proto u nich není volena rada obce. Nejnižší počet členů zastupitelstva (5) má nejmenší obec Stínava, zatímco naopak jedna z největších obcí, Mostkovice, disponuje 11 volenými členy zastupitelstva. Pokud má zastupitelstvo pouze 5 členů, hrozí riziko, že odstoupení jednoho člena může vést k nutnosti uspořádat nové volby (stránky obcí mikroregionu). V souladu s § 99 odst. 2 zákona o obcích, v obcích, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta obce, nestanoví-li tento zákon jinak. Je však důležité zmínit, že starosta obce se v takových případech „nestává“ radou obce, ale je spíše pověřen výkonem její pravomoci. Přestože se jedná o starostu malé obce, je díky své autoritě a zkušenostem zpravidla vnímán jako dominantní osoba. Jeho úlohou je shromáždění veškerých potřebných informací týkajících

se chodu obce, které následně předává svému zastupitelstvu. Jejich názory a přístupy mohou mít významný vliv na širokou škálu rozhodnutí, která se týkají obce. V mikroregionu má zvolenou pětičlennou radu pouze město Plumlov. Jejími členy jsou starostka, oba místostarostové, přičemž jeden z nich je uvolněn ze své funkce a druhý zůstává neuvolněným členem, a dále dva další členové zastupitelstva města. Rada města se schází dle potřeby k řešení vyhrazených pravomocí a jedná na základě schváleného jednacího řádu, který byl sestaven v souladu se zákonem o obcích (rozhovor č. 4).

4.1.3 Statistické údaje

Členskými obcemi Mikroregionu Plumlovsko, jak již bylo zmíněno, jsou Krumsín, Mostkovice, Ohrozim, Plumlov, Prostějovičky, Seloutky, Stínava a Vícov. Statut města má z uvedených členských obcí pouze jedna, a to město Plumlov, které bylo za město prohlášeno v roce 2000.

Obrázek 2 Poloha obcí Mikroregionu Plumlovsko

Zdroj: Vlastní zpracování

Tři obce mikroregionu jsou tvořeny dvěma katastrálními územími, a to obec Mostkovice (Mostkovice a Stichovice), Prostějovičky (Prostějovičky a Žleb u Prostějoviček) a Stínava (Stínava a Horky u Stínavy). Město Plumlov tvoří celkem 4 části, a to Plumlov,

Soběsuky, Žárovice a Hamry. Zbylé obce mikroregionu (Krumstín, Ohrozim, Seloutky a Vícov) tvoří pouze jedno katastrální území.

Tabulka 2 Statistické údaje obcí

Obec	První písemná zpráva	Počet obyvatel	Průměrná nadm. výška (m. n. m)	Katastrální výměra (ha)	Počet katastrů
Krumstín	1349	575	312	622,1	1
Mostkovice	1131	1 606	253	833,8	2
Ohrozim	1131	463	315	628,5	1
Plumlov	1311	2 300	308	1 154,3	4
Prostějovičky	1347	310	382	314,7	2
Seloutky	1325	538	256	715,6	1
Stínava	1358	158	400	451,8	2
Vícov	1358	558	364	599,1	1
Celkem za mikroregion		6 508	323,75	5 319,9	14

Zdroj: Vlastní zpracování, stránky obcí mikroregionu, ČSÚ

4.1.4 Financování mikroregionu

Následující rozpočtové charakteristiky složené z celkových příjmů (dělených na příjmy nedaňové a přijaté transfery) a celkových výdajů (v dělení na výdaje běžné a kapitálové) vycházejí z rozpočtů Mikroregionu Plumlovsko z let 2015–2022. Bylo hodnoceno hospodaření mikroregionu jako celku. Celkové příjmy Mikroregionu Plumlovsko se ve sledovaném období celkem liší, na začátku se pohybovaly mezi 150–200 tisíci, v druhé polovině se příjmy již pohybují v řádech několika milionů. Nejvyšší příjmy lze pozorovat v roce 2022, naopak nejnižší příjmy pak v roce 2015. Největší objem výdajů je pozorován v roce 2021, naopak nejméně pak v roce 2018. Na celkových výdajích se nejvíce podílejí výdaje běžné. Rozpočet mikroregionu byl v roce 2017, 2018, 2019 a 2022 naplňován jako přebytkový, v letech 2015, 2016, 2020 a 2021 je rozpočet naplňován jako schodkový. Deficit zaznamenaný v letech 2020 a 2021 je vysvětlován realizací dvou významných projektů, a to: Vytvoření strategických dokumentů pro Mikroregion Plumlovsko a intenzifikace a zavádění adresného sběru odpadů, které bylo nutné tzv. předfinancovat. Což je proces, kdy organizace, která realizuje projekt, musí nejprve financovat veškeré náklady z vlastních nebo půjčených prostředků a dotační zdroje se poskytují až po zrealizování a projektu. Schodek v rozpočtu na začátku zkoumaného období lze přičíst realizací projektu „Malované mapy“. V letech 2020–2022 byly přijaty významné

transfery z Operačního programu Zaměstnanost na financování strategických dokumentů a z Operačního programu Životní prostředí na implementaci projektu Intenzifikace a zavádění adresného sběru odpadů. Mimo dotací je financování mikroregionu zajištěno z členských příspěvků, které představují jeho základní zdroj příjmů a umožňují mikroregionu fungovat nezávisle a flexibilně. Na rozdíl od dotací, které jsou často vázány na konkrétní projekty, členské příspěvky poskytují mikroregionu stabilní a pružný zdroj financování, který mu umožňuje reagovat na aktuální potřeby a příležitosti v regionu (rozhovor č. 9).

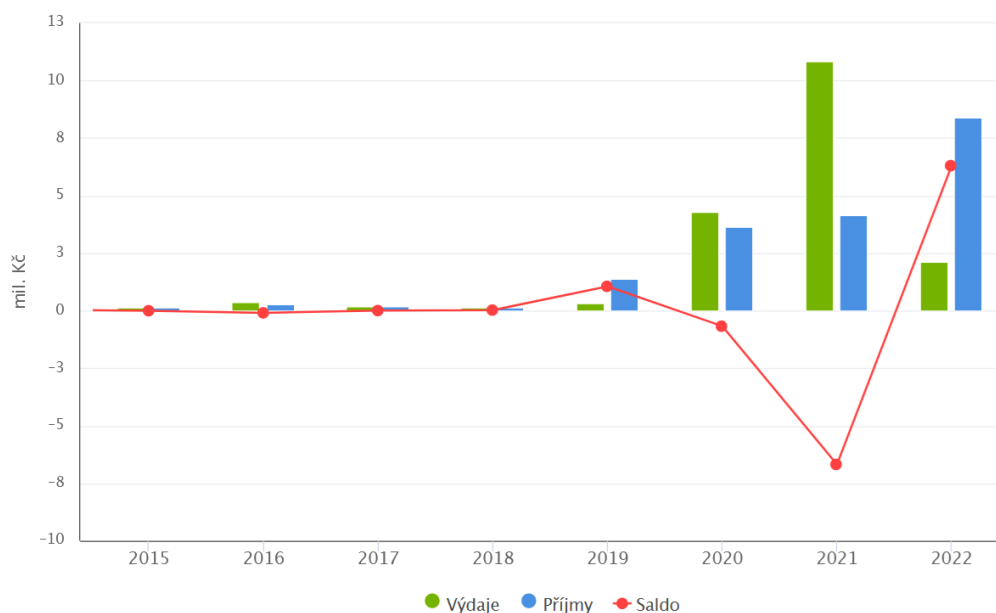
Tabulka 3 Skutečný rozpočet Mikroregionu Plumlovsko v letech 2015–2022 (v Kč)

Rozpočet / Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nedaňové příjmy	12	101 013	50 582	7	8	21	18	575 039
Přijaté transfery	147 760	167 420	157 420	159 860	1 379 662	3 637 376	4 145 889	7 839 284
Celkové příjmy	147 772	268 433	208 002	159 867	1 379 670	3 637 397	4 145 907	8 414 323
Běžné výdaje	150 262	360 820	203 219	133 558	201 270	4 311 076	10 825 364	2 114 441
Kapitálové výdaje	-	-	-	-	121 000	-	-	-
Celkové výdaje	150 262	362 820	203 219	133 558	322 270	4 311 076	10 825 364	2 114 441
Saldo	-2 490	-94 387	4 783	26 309	1 057 400	- 673 679	- 6 679 457	6 299 882

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

Graf 3 poskytuje důležité informace o finanční situaci mikroregionu v průběhu času. Z údajů je patrné, že mikroregion je závislý především na členských příspěvcích jako svém hlavním zdroji příjmů. Je však důležité poznamenat, že tyto příspěvky dostačují pouze pro běžný chod mikroregionu (roky 2015–2018) a nepokrývají náklady spojené s realizací investičních akcí.

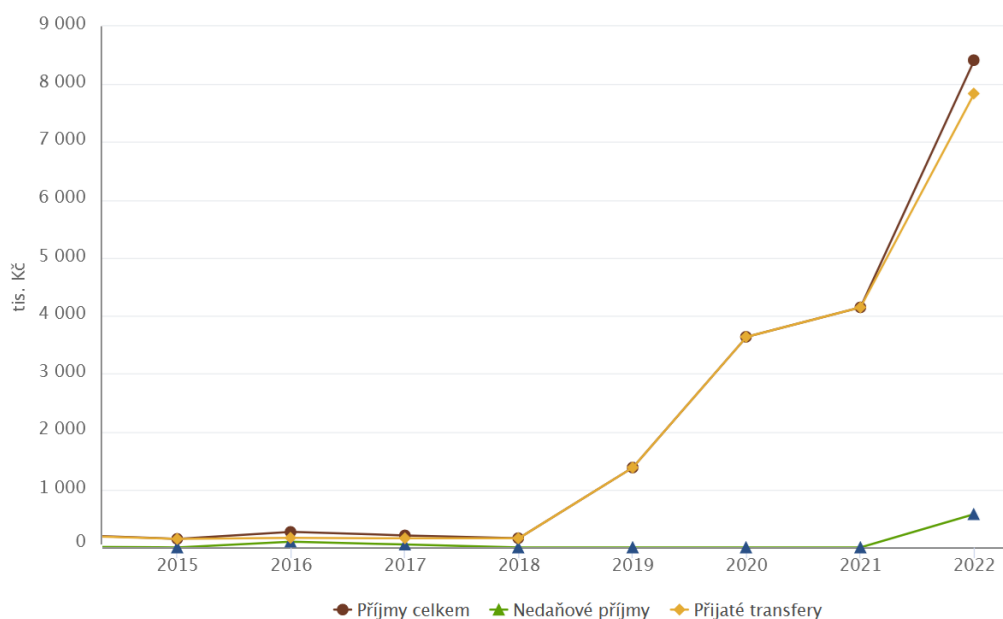
Graf 3 Vývoj příjmů, výdajů a salda

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

Vývoj struktury příjmů, který je zachycen v grafu č. 4, přináší zajímavý pohled na dynamiku příjmů mikroregionu v průběhu zkoumaného období. Z grafu č. 4 je patrné, že běžné příjmy jsou kromě roku 2022 téměř nulové. Naopak, přijaté transfery od poloviny zkoumaného období prudce rostou, což je důsledek získávání finanční podpory z externích zdrojů, jako jsou granty nebo dotace.

Graf 4 Vývoj struktury příjmů

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

4.1.5 Aktéři mikroregionu

Krumsín (IČO: 00288403): Obec se nachází jen několik kilometrů od Plumlova, je zajímavý tím, že byl v obci svého času cukrovar. Jeho nejvýznamnější památkou je kostel sv. Bartoloměje. Starostou obce je již od roku 1998 Mgr. Jaroslav Střelák (stránky obce).

Co se týče hospodaření obce, je z tabulky č. 4 zřejmé, že v letech 2017, 2019–2022 rozpočet obce zaznamenal zvýšené kapitálové výdaje. Tyto výdaje byly zapříčiněny realizací projektů vodohospodářské infrastruktury obce, jako byla výstavba vodovodu a veřejné splaškové kanalizace a intenzifikace čistírny odpadních vod. Dále byly zahájeny práce na výstavbě kulturně-společenského centra ve sportovním areálu a provedena výměna střechy nad hospodářskou budovou obecního úřadu. Během období 2019–2022 obec přijala významné transfery, které umožnily postupné budování důležité infrastruktury, jako je vodovodní síť a zahájení první etapy výstavby veřejné splaškové kanalizace. Schodkový rozpočet v letech 2017, 2020–2022 byl způsoben především nákupem dopravního automobilu pro JSDH, avšak převážně výstavbou vodohospodářské infrastruktury obce (rozhovor č. 1).

Tabulka 4 Skutečný rozpočet obce Krumsín v letech 2015–2022 (v tisících Kč)

Rozpočet	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	6 395	6984	7 197	7983	8 611	8 327	9 318	10 664
Nedaňové příjmy	360	416	569	636	658	7 14	784	1 242
Kapitálové příjmy	0	20	0	44	0	0	0	98
Přijaté transfery	925	937	753	392	4 595	18 875	31 807	3 370
Celkové příjmy	7 680	8 357	8 519	9 055	13 864	27 916	41 909	15 374
Běžné výdaje	5 679	4 750	5 879	5 707	4 697	1 131	- 688	7 927
Kapitálové výdaje	1 929	1 279	4 555	1 798	8 751	32 162	50 621	25 401
Celkové výdaje	7 608	6 029	10 433	7 505	13 448	33 293	49 933	33 328
Saldo	72	2 328	- 1 914	1 550	416	- 5 337	- 8 024	- 17 954

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

Mostkovice (IČO: 00600032): Obec leží přibližně 4 kilometry na západ od Prostějova a protéká jí říčka Hloučela. Na území obce se nachází hráz a část vodní plochy Plumlovské přehrady, která slouží k rekreačním účelům. Mezi významné kulturní památky patří místní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Starostou obce je od roku 2010 Jaroslav Peška (stránky obce).

Z tabulky č. 5 můžeme vyčíst, že v letech 2019 a 2020 rozpočet obce zaznamenal vyšší kapitálové výdaje, což bylo způsobeno realizací hned několika projektů současně. V roce 2019 se především jednalo o opravu bývalého tábora pod hrází, který byl přestavěn na mateřskou školu a školící středisko. V následujícím roce byla provedena přístavba základní školy, zbudována cyklostezka kolem říčky Hloučely a na závěr byl poskytnut příspěvek Městu Plumlov na cyklostezku, která vede i přes katastrální území Mostkovic. V roce 2019 byl obci poskytnut vyšší transfer, který byl použit na neinvestiční výdaje v mateřské a základní škole. V roce 2020 byl poskytnutý významný transfer vynaložen na výstavbu již zmíněné cyklostezky (rozhovor č. 2).

Tabulka 5 Skutečný rozpočet obce Mostkovice v letech 2015–2022 (v tisících Kč)

Rozpočet / Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	18 208	19 628	20 549	23 083	24 641	23 678	26 022	29 701
Nedaňové příjmy	2 606	2 566	2 597	2 479	2 575	2 355	2 388	3 125
Kapitálové příjmy	116	202	272	0	457	36	258	490
Přijaté transfery	309	956	744	1 421	2 207	7 009	1 339	581
Celkové příjmy	21 239	23 352	24 162	26 983	29 880	33 078	30 007	33 897
Běžné výdaje	15 997	17 647	20 233	21 335	25 728	23 986	22 496	31 093
Kapitálové výdaje	1 048	2 581	556	1 186	2 672	10 402	2 231	1 336
Celkové výdaje	17 045	20 228	20 789	22 520	28 401	34 388	24 727	32 429
Saldo	4 195	3 124	3 372	4 463	1 480	- 1 310	5 280	1 468

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

Ohrozim (IČO: 00288543): Obec se nachází v nadmořské výšce 315 metrů nad mořem, západním směrem od města Prostějova a zhruba 3 kilometry od Plumlovské přehrady. V minulosti byla obec obklopena ohrazenými rybníky, což je také původ názvu obce. Dominantou obce je kostel svatého Václava, který byl postavený v roce 1853 v románském slohu. Starostou obce je od roku 2006 Ing. Michal Lukeš (stránky obce).

Podle tabulky č. 6 většina zkoumaného období končila s přebytkem, tyto období byla pro obec úspěšná zejména v kontextu plánované stavby kanalizace. V letech 2021 a 2022, kdy zmíněná stavba splaškové kanalizace započala, se v rozpočtu objevily vyšší schodky. Díky tomu, že obec měla dostatek finančních prostředků z minulých let, téměř jako jediná v mikroregionu, nevyužila žádné půjčky během zkoumaného období. Klíčové projekty, jako byla renovace kulturního domu, nákup elektromobilu, bezdrátový rozhlas, výstavba

multifunkčního areálu, a právě zmíněná kanalizace byly realizovány pomocí kombinace dotací a vlastních zdrojů (rozhovor č. 3).

Tabulka 6 Skutečný rozpočet obce Ohrozim v letech 2015–2022 (v tisících Kč)

Rozpočet / Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	6 007	5 828	6 331	7 077	7 487	7 138	8 280	9 035
Nedaňové příjmy	404	374	365	400	374	472	453	675
Kapitálové příjmy	8	416	32	298	2	1 100	33	177
Přijaté transfery	1 922	478	357	165	1 097	2 192	26 695	15 866
Celkové příjmy	8 341	7 096	7 085	7 941	8 960	10 902	35 461	25 753
Běžné výdaje	3 412	3 114	3 599	4 114	4 284	5 682	5 225	11 470
Kapitálové výdaje	2 764	3 344	374	2 195	1 505	1 911	39 603	23 425
Celkové výdaje	6 176	6 458	3 973	6 309	5 789	7 593	44 828	34 895
Saldo	2 165	638	3 112	1 632	3 171	3 309	- 9 366	- 9 143

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

Plumlov (IČO: 00288632): Město Plumlov se nachází přibližně 8 kilometrů západně od Prostějova a díky svému zámku je jedním z hlavních turistických cílů v oblasti. Zámek má neobvyklý vzhled, protože jeho rozměry byly navrženy s ohledem na plánovanou čtyřkřídlou stavbu. Město se skládá ze čtyř místních částí: Plumlov, Soběsuky, Žárovice a Hamry. Plumlov je také známý svou přehradou, kterou lemuje zánovní cyklostezka. Od roku 2018 je starostkou města Gabriela Jančíková (stránky města).

I město Plumlov se aktivně snaží udržet svůj rozpočet v přebytku nebo pouze v minimálním schodku. Přesto se, stejně jako menší obce, potýká s problémy při realizaci více projektů současně, což můžeme pozorovat v letech 2020–2022. Během této doby bylo uskutečněno několik projektů, včetně výstavby kanalizace v kempu a všech místních částech, intenzifikace ČOV, úpravy prostoru u zdravotního střediska, rekonstrukce a zateplení budovy MěÚ, dílčí rekonstrukce zámku, nákup nové hasičské cisterny, rekonstrukce budovy ZŠ, výsadby ÚSES a výstavby cyklostezky kolem přehrady. Tento souběh realizací více projektů vedl k deficitním rozpočtům a také vyšším kapitálovým výdajům. Na většinu zde zmíněných aktivit byly čerpány různé zdroje dotací, např. z Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva vnitra, Ministerstva kultury, Místní akční skupiny Prostějov venkov, Olomouckého kraje apod. Na cyklostezku poté městu přispěla i obec Mostkovice, na jejímž katastru vede její podstatná část, a také město Prostějov pro podporu cestovního ruchu v regionu (rozhovor č. 4).

Tabulka 7 Skutečný rozpočet města Plumlov v letech 2015–2022 (v tisících Kč)

Rozpočet / Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	28 417	29 688	32 040	34 907	38 200	35 357	39 715	44 970
Nedaňové příjmy	2 858	3 398	6 699	3 818	4 427	3 725	4 553	3 819
Kapitálové příjmy	0	400	2	2 486	0	16	32	281
Přijaté transfery	31 728	9 447	12 417	13 809	16 301	40 622	39 892	41 501
Celkové příjmy	63 003	42 929	51 158	55 020	58 928	79 720	84 192	90 571
Běžné výdaje	27 269	32 417	36 656	39 545	41 325	46 867	49 685	48 271
Kapitálové výdaje	36 460	5 670	8 540	7 685	9 015	35 876	37 262	42 578
Celkové výdaje	63 729	38 087	45 196	47 230	50 340	82 743	86 947	90 849
Saldo	- 726	4 842	5 962	7 790	8 588	- 3 023	- 2 755	- 278

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

Prostějovičky (IČO: 00288667): Rozkládají se na úpatí Dražanské vrchoviny, jihozápadním směrem od Prostějova. V nejbližším okolí obce se nachází přibližně 90 chatových objektů. Dominantou obce je kaple svaté Anny z 19. století a dva rybníky. Obec je obklopena lesy, avšak ty jsou součástí Vojenského újezdu Březina. Starostkou obce je od roku 2006 Zdeňka Růžičková (stránky obce).

Obec v letech 2016, 2019 a 2020 realizovala několik projektů současně, včetně výstavby vodovodu, rekonstrukce společenského sálu, provedení vrtu HV2 a jeho napojení na vodojem, instalace bezdrátového rozhlasu, opravy místní komunikace Točna, pořízení projektové dokumentace na rozparcelování pozemku a nákupu traktoru. Tyto projekty zapříčinily vyšší kapitálové výdaje, které jsou zaznamenány v tabulce č. 8. Za zmínku stojí přijaté transfery v letech 2016 a 2020, ze kterých byly hrazeny aktivity týkající se zajištění dostatku kvalitní pitné vody pro obyvatele obce. Akce uvedené výše vedly ke schodku v rozpočtu v letech 2015, 2016 a 2019 (rozhovor č. 5).

Tabulka 8 Skutečný rozpočet obce Prostějovičky v letech 2015–2022 (v tisících Kč)

Rozpočet / Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	3 086	3 420	3 840	4 380	4 754	4 470	4 935	5 788
Nedaňové příjmy	122	140	167	123	338	205	167	346
Kapitálové příjmy	6	1	0	0	0	0	300	135
Přijaté transfery	504	9 300	237	634	726	2 302	767	659
Celkové příjmy	3 718	12 861	4 244	5 137	5 818	6 977	5 869	6 928
Běžné výdaje	2 401	3 599	3 510	3 962	3 737	4 177	4 904	4 433
Kapitálové výdaje	1 585	12 502	365	341	2 169	2 137	486	1 257
Celkové výdaje	3 986	16 101	3 875	4 303	5 906	6 314	5 390	5 690
Saldo	- 268	- 3 240	369	834	- 88	662	479	1 238

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

Seloutky (IČO 00488551): Obec se nachází 5 kilometrů jihozápadně od Prostějova. Rozkládá se na východě posledních výběžků Dražanské vrchoviny na západním okraji Hornomoravského úvalu v Prostějovské kotlině. Nejvyšším bodem katastru je vrchol Chlumu, dosahující nadmořské výšky 412 metrů. Od podzimních voleb v roce 2022 vede obec neuvolněný starosta Ing. Radomír Bábek (stránky obce).

Z tabulky č. 9 lze vyčíst, že v roce 2018 obec přijala nejvýznamnější transfer za celé zkoumané období. Zaznamenané vyšší kapitálové výdaje byly hrazeny z vlastních prostředků naspořených z předchozích let. Během tohoto roku byla dokončena výstavba víceúčelové budovy, která slouží jako obchod, obecní úřad, knihovna a je připravena pro budoucí poskytování služeb občanům. Zároveň byly zahájeny práce na projekční činnosti pro výstavbu hloubkové kanalizace, jejíž výstavba započala o rok později. Tato investice vedla k významnému schodku v rozpočtu obce pro rok 2019, který byl financován z vyjednaného dlouhodobého úvěru. V roce 2020 se obec zaměřila na rekonstrukci obecního sálu, výstavbu multifunkčního hřiště se zázemím pro kulturní akce, opravu komunikací po dokončení výstavby kanalizace a výstavbu nových chodníků, aby zajistila větší bezpečnost obyvatel obce. Přijatý transfer v roce 2022 byl využit na nákup dopravního automobilu pro zásahovou jednotku sboru dobrovolných hasičů obce a na dovybavení zázemí pro hasiče (rozhovor č. 6).

Tabulka 9 Skutečný rozpočet obce Seloutky v letech 2015–2022 (v tisících Kč)

Rozpočet / Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	5 481	5 912	7 451	7 054	7 649	7 124	8 037	9 338
Nedaňové příjmy	334	383	379	330	360	4 988	715	1 632
Kapitálové příjmy	109	6 181	0	0	266	0	0	21
Přijaté transfery	98	277	212	32 733	5 687	264	2 579	2 227
Celkové příjmy	6 022	12 753	8 042	40 117	13 962	12 376	11 331	13 218
Běžné výdaje	2 833	3 240	4 452	3 504	8 252	8 212	4 956	5 292
Kapitálové výdaje	251	3 390	7 767	33 066	26 451	7 926	5 850	3 082
Celkové výdaje	3 084	6 630	12 219	36 570	34 703	16 138	10 806	8 374
Saldo	2 938	6 122	- 4 177	3 546	- 20 741	- 3 762	524	4 844

Zdroj: MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí, vlastní zpracování

Stínava (IČO 62858297 Stínava je malá, podhorská vesnice ležící na úpatí Dražanské vrchoviny ve výšce 400 metrů nad mořem s populací 155 obyvatel. Její kulturní památkou je místní kostel Povýšení svatého kříže z 13. století, který, přestože byl v 17. a 19. století přestavován, si zachoval svůj původní charakter. Obec se nachází v blízkosti keltského sídliště Staré Hradisko a v minulosti zde probíhala těžba rudy. Funkci neuvolněného starostu zastává již od roku 1995 Pavel Bokůvka a je tak služebně nejstarším starostou mikroregionu (stránky obce).

Stínava je sice nejmenší obcí z celého mikroregionu, přesto také v průběhu zkoumaného období investovala své finance do různých projektů. Za nejvýznamnější lze považovat pořízení územního plánu a projektové dokumentace na hloubkovou kanalizaci, nákup obecní budovy, zajištění nového zdroje pitné vody a výstavbu vodních tůní. Tyto akce měly za následek vyšší kapitálové výdaje v letech 2015, 2017, 2019 a 2022. Na zdroj pitné vody a vodní tůně byly čerpány dotační prostředky z Operačního programu Životní prostředí (2015 a 2019): Územní plán byl v roce 2015 pořízen za přispění Olomouckého kraje. Schodek v rozpočtu, který je zaznamenaný v tabulce číslo 10 v letech 2017 a 2022, byl zapříčiněn neplánovanými výdaji spojenými s nákupem obecní budovy a vyšší cenovou hladinou v souvislosti s realizací územního plánu (rozhovor č. 7 a 9).

Tabulka 10 Skutečný rozpočet obce Stínava v letech 2015–2022 (v tisících Kč)

Rozpočet/Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	1 780	1 849	2 065	2 228	2 374	2 358	2 585	2 896
Nedaňové příjmy	102	115	138	210	118	141	123	208
Kapitálové příjmy	0	0	30	218	138	43	56	26
Přijaté transfery	915	429	251	243	2 718	381	161	121
Celkové příjmy	2 797	2 393	2 484	2 899	5 348	2 923	2 925	3 251
Běžné výdaje	1 623	1 934	2 039	2 165	2 101	2 050	1 807	2 281
Kapitálové výdaje	1 051	90	989	247	2 683	617	292	1 207
Celkové výdaje	2 674	2 024	3 028	2 412	4 784	2 667	2 099	3 488
Saldo	123	369	- 544	487	565	256	826	- 237

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

Vícov (IČO: 00288896): Obec Vícov leží v úpatí Dražanské vrchoviny. V jejím okolí se rozprostírají smíšené lesní porosty, které jsou oblíbenými cíli turistů a houbařů díky svým malebným zákoutím a výhledům na Svatý kopeček u Olomouce, Jeseníky a Praděd. Největší památkou v obci je kostel svatého Floriána z roku 1749. V blízkosti obce se také nachází zřícenina hradu Ježov, která je obestřena řadou pověstí. Starostkou obce je od roku 2002 Jana Rozsivalová (stránky obce).

Z tabulky č. 11 lze vyčíst, že rozpočet obce vykazoval v letech 2015, 2016 a 2019 deficit. Deficit ve všech třech letech byl způsoben předfinancováním akcí, např. energetické úspory obecní budovy, vodohospodářská infrastruktura a výstavba nové požární zbrojnice. Poslední dvě akce byly spolufinancovány pomocí poskytnutého dlouhodobého úvěru. Během zkoumaného období obec přijala několik transferů, přičemž nejvýznamnější byla podpora vodohospodářské infrastruktury, realizace prvků ÚSES (interakční prvky, biokoridory, zatravněné polní cesty) a také novostavba požární zbrojnice (rozhovor č. 8 a 9).

Tabulka 11 Skutečný rozpočet obce Vícov v letech 2015–2022 (v tisících Kč)

Rozpočet/Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	5 413	5 966	6 766	7 465	8 235	7 801	8 674	9 967
Nedaňové příjmy	486	382	912	963	1 048	1 295	1 329	1 566
Kapitálové příjmy	7	19	3	266	2	0	0	30
Přijaté transfery	37 887	1 182	914	980	964	2 034	10 451	3 287
Celkové příjmy	43 793	7 550	8 595	9 673	10 249	11 130	20 454	14 850
Běžné výdaje	- 5 092	3 649	5 979	6 212	5 621	7 365	12 887	8 394
Kapitálové výdaje	55 250	14 426	863	295	3 447	2 831	5 328	12 960
Celkové výdaje	50 158	18 075	6 842	6 507	9 068	10 196	18 215	21 354
Saldo	- 6 365	- 10 526	1 753	3 166	1 181	935	2 239	- 6 503

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

Pokud porovnáme posbíraná data ze všech obcí, je zřejmé, že daňové příjmy v průběhu zkoumaného osmiletého období vzrostly téměř na dvojnásobek. Z těchto dat je dále zřejmé, že jsou všechny zkoumané obce schopné efektivně čerpat různé dotace. Výsledky ukazují, že vedení všech obcí má dostatečnou znalost dostupných zdrojů financování a jsou tak schopny identifikovat nejvhodnější programy pro své projekty. Díky tomu se jim daří zabezpečit financování svých projektů, které jsou pro rozvoj obcí velmi důležité, a zároveň udržet své rozpočty v rovnováze či minimálně snižovat schodek.

4.1.6 Dluhová zátěž zkoumaných obcí

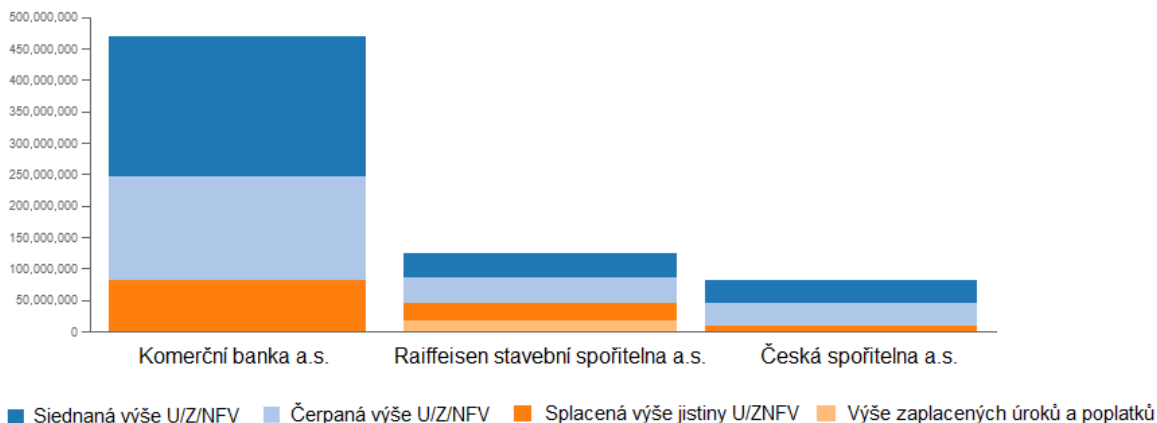
Sledované obce, kromě obcí Ohrozim a Stínava, které se dokázaly obejít bez úvěrů díky dostatku vlastních finančních prostředků nebo absenci finančně náročných projektů, nejsou stále schopné financovat větší investiční akce bez úvěrů. Během zkoumaného období tedy většina obcí využívala různé typy úvěrů k financování plánovaných schodků ve svých rozpočtech.

Graf č. 5 naznačuje, že zkoumané obce preferují tři nejstabilnější banky k zajištění půjčených prostředků, kterými jsou Komerční banka a.s., Raiffeisen stavební spořitelna a.s. a Česká spořitelna a. s. Toto rozhodnutí může být motivováno jejich pověstí stability a možná i příznivějšími úrokovými sazbami oproti jiným bankám. Obce evidentně nevyužily celou výši sjednaných prostředků, což naznačuje zdrženlivost v přijímání úvěrů. Zároveň je patrné, že část úvěrů byla již splacena, což může signalizovat úspěšnost projektů financovaných těmito prostředky.

Graf 5 Přehled úvěrů přijatých od finančních institucí a jiných osob

Organizace (název):

Obec Krumsín, Obec Mostkovice, Obec Ohrozim, Město Plumlov, Obec Prostějovičky, Obec Seloutky, Obec Stínava, Obec Vícov

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

Ukazatel dluhové služby, který vyjadřuje schopnost obce pokrýt splátky dluhu ze svých příjmů, byl od začátku zkoumaného období stále nulový u obcí Ohrozim a Stínava. Obec Stínava v tomto období neprováděla finančně náročné investice, na které by si musela půjčovat, a proto nedošlo k zadlužení. Obec Ohrozim disponovala dostatečnými vlastními finančními prostředky z minulých let, což jí umožnilo financovat výstavbu kanalizace z vlastních rezerv. Mírný nárůst ukazatele dluhové služby byl zaznamenán v roce 2017 u obce Prostějovičky. I když většinu svých projektů financuje z dotačních zdrojů, nízké rozpočtové příjmy ji přinutily k dofinancování klíčového projektu úvěrem. Největší nárůst ukazatele dluhové služby byl pozorován u obce Vícov kvůli finančně náročnějším investicím. Naopak, obec Mostkovice, i přes svou velikost, vykazuje klesající trend ukazatele dluhové služby s výjimkou roku 2020 (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2021).

Žádná ze sledovaných obcí nevykazuje ukazatel dluhové služby přes 50 % během sledovaného období, což znamená, že na území mikroregionu neexistují žádné obce s vysokým rizikem zadlužení.

Tabulka 12 Ukazatel dluhové služby v obcích v letech 2015–2022 (%)

Obec	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Krumsín	2,86	2,54	5,95	4,40	1,22	1,21	7,53	11,46
Mostkovice	15,38	13,51	12,81	9,08	5,61	19,07	5,90	4,20
Ohrozim	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plumlov	17,58	4,73	3,92	3,64	3,99	21,75	2,97	14,30
Prostějovičky	4,53	3,52	10,93	7,91	6,91	5,70	6,71	5,62
Seloutky	0,00	0,00	0,00	0,00	1,22	10,34	11,12	9,38
Stínava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vícov	0,11	21,35	18,57	17,02	17,07	18,37	33,27	14,98

Zdroj: Vlastní zpracování, MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí

4.1.7 Rozvoj a role obcí v Mikroregionu Plumlovsko

V rámci rozvoje obcí Mikroregionu Plumlovsko byla v červnu roku 2005 schválena první Strategie rozvoje Mikroregionu Plumlovsko. Jedná se o střednědobý koncepční rozvojový dokument, jenž se v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje snaží efektivně řídit procesy plánování sociálně-ekonomického rozvoje území mikroregionu. Je dokumentem, který přispívá k definování vlastní specifické vize regionu, nalezení a správnému formulování hlavních cílů rozvoje a předpokladů jejich naplnění, vytipování vhodných rozvojových projektů a navržení společných aktivit tak, aby tento region mohl uskutečňovat svá strategická rozhodnutí a záměry, byl schopen se úspěšně přizpůsobovat ekonomickým změnám pomocí zlepšování vlastního konkurenčního postavení v kritických produkčních faktorech a mohl efektivněji čerpat finanční prostředky z různých vnějších dotačních titulů ČR i EU (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2021).

Aby tento strategický dokument odpovídal současným potřebám mikroregionu, možnostem a příležitostem, které se jednotlivým obcím mikroregionu nabízejí, je pravidelně aktualizován. Mezi hlavní podněty aktualizace patří jednak splnění celé řady projektových záměrů (viz níže), změna místních podmínek, stávající makroekonomický vývoj a v neposlední řadě také snaha mikroregionu přizpůsobit nový strategický plán dotační politice EU, státu a Olomouckého kraje, případně dalším možnostem zdrojů financování jednotlivých aktivit. Nový strategický rozvojový plán na období 2021–2028 byl schválen na 19. valném shromáždění konaném dne 26.2.2021 (zápisy Mikroregionu Plumlovsko). Vychází z potřeb mikroregionu jako územního celku a současně respektuje i zájmy

jednotlivých obcí svazku a akceptuje hlavní směry rozvoje, priority a cíle vyšších územních celků. Zaměřuje se na stimulaci místních aktivit, na maximalizaci a efektivní využití endogenního (vnitřního) potenciálu (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2021).

Role obcí na rozvoji Mikroregionu Plumlovsko jsou klíčové a zahrnují širokou škálu činností a funkcí. Obce společně pracují na plánování a realizaci projektů, které přinášejí prospěch celému mikroregionu. Koordinace mezi obcemi je zásadní pro efektivní využití zdrojů a dosažení společných cílů. Obce investují do rozvoje infrastruktury, jako jsou silnice, vodovody, kanalizace, školy a další veřejné služby, které jsou důležité pro obyvatele celého mikroregionu. Společně systematicky pracují na ochraně životního prostředí, včetně ochrany vodních toků, lesů a zemědělské půdy (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2021). Mikroregion se tak aktivně podílel na projektu Čistá Hloučela a vodní nádrž Plumlov. Cílem tohoto projektu, který se podařilo dostat do významných projektů Olomouckého kraje, bylo předložit jakousi „zdravotní dokumentaci“ s návrhem, jak zlepšit stav vody v největší rekreační oblasti na Prostějovsku (rozhovor č. 1). V mikroregionu se nachází rarita Olomouckého kraje Zámek Plumlov, kdy ze čtyř původně plánovaných křídel bylo vybudováno pouze jedno. Obce tak dlouhodobě spolupracují na propagaci a rozvoji turistického ruchu a podpoře místní kultury a tradic. Pro mikroregion jsou zásadní tři příspěvkové organizace, které zřizuje město Plumlov. Patří mezi ně domov pro seniory poskytující důstojné zázemí pro starší obyvatele celého mikroregionu, a dále dvě školská zařízení. Jedná se o základní školu pro druhý stupeň, která je spádovým zařízením pro takřka celý mikroregion, a o základní uměleckou školu, jenž rozvíjí talenty dětí z okolních obcí. Město Plumlov hraje klíčovou roli v mikroregionu, poskytuje komplexní zázemí a podporu pro všechny věkové skupiny obyvatel a přispívá k rozvoji a zlepšení kvality života v regionu (rozhovor č. 4).

4.2 Společné projekty mikroregionu

4.2.1 Projekt „Čistá Hloučela a vodní nádrž Plumlov“

Na území mikroregionu se nachází dominanta našeho kraje, Plumlovská přehrada, která je jednou z nejstarších přehradních nádrží v Česku. S nárůstem problémů spojených s kvalitou vody způsobených vysokou zátěží fosforem ze zdrojů v okolí a rovněž šířením sinic z nedalekého rybníka, Mikroregion Plumlovsko zahájil přípravu projektu „Čistá Hloučela a vodní nádrž Plumlov“. Tento projekt byl zaměřen především na dlouhodobé, trvalé zlepšení

kvality vody ve vodní nádrži. Výstupem zmíněného projektu bylo navržení budoucích kroků směřujících k odbourání sinic s cílem obnovit čistotu vody. Opatření se týkala dvou pro obce celkem zásadních procesů, a to provedení komplexních pozemkových úprav a zajištění centrálního čištění odpadních vod. Pozemkové úpravy optimalizují využití zemědělských ploch (prostorově a funkčně se uspořádávají pozemky), eliminují projevy eroze, řeší odtokové poměry v krajině a zvyšují ekologickou stabilitu krajiny. Většina obcí neměla dořešenou otázku odvádění odpadních vod tak, aby odkanalizování obce odpovídalo novým standardům a platné legislativě (rozhovor č. 1). Navržená opatření měla zásadní vliv hned na několik obcí zkoumaného mikroregionu. Pozemkové úpravy byly bezprostředně po realizování projektu „Čistá Hloučel a vodní nádrž Plumlov“ zahájeny v městě Plumlov, a to včetně jeho místních částí Soběsuky, Hamry a Žárovice, dále v obcích Krumsín a Vícov. Aby byla zajištěna „celistvost“ území mikroregionu, následovalo zahájení pozemkových úprav v obcích Prostějovičky a Stínava. Odkanalizování obcí v podobě výstavby centrální hloubkové kanalizace byla jako návazná aktivita realizována v obcích Vícov, Krumsín a ve městě Plumlov včetně všech jeho místních částí. Dle provedených polostandardizovaných rozhovorů byly obcím při hodnocení žádostí o dotaci přidělovány dodatečné body, což zvýhodňovalo jejich projekty (rozhovor č. 8). Přestože realizace projektu "Čistá Hloučel a vodní nádrž Plumlov" proběhla před zkoumaným obdobím, výstupy z něj obce implementovaly až v následujících letech. Samotná myšlenka na vyčištění rozsáhlého vodního díla, která vzešla od aktérů mikroregionu, měla tak mnoho pozitivních dopadů na samotný rozvoj obcí v okolí.

4.2.2 Vytvoření strategických dokumentů

Další společnou aktivitou, která zajistila rozvoj obcí nejen v mikroregionu, byl projekt „Vytvoření strategických dokumentů pro Mikroregion Plumlovsko“. Z důvodu podobnosti cílů v oblasti rozvoje území partnerských obcí a mikroregionu se mimo daný mikroregion zapojilo ještě dalších pět obcí, a to obce Bystročice, Čehovice, Čelčice, Určice a Vrbátky (rozhovor č. 1).

Předmětem tohoto projektu bylo vytvoření 49 strategických dokumentů, které definovaly dlouhodobé dílčí cíle členů Mikroregionu Plumlovsko a jeho partnerů dle jejich potřeb a preferencí. Bylo tak dosaženo efektivního naplnění cílů v oblasti veřejné správy, dopravní infrastruktury (dopravní značení, nemotorová doprava), technické infrastruktury

(veřejné osvětlení, inženýrské sítě), veřejného prostranství (veřejná zeleň, veřejné pohřebiště), životního prostředí a udržitelného rozvoje (odpadové hospodářství, energetické úspory, boj se suchem a přívalové srážky), cestovního ruchu a sportu. V rámci těchto oblastí byly vytvořeny dílčí strategie, koncepce a paspory. Celkové způsobilé výdaje projektu činily 4.287.937,50 Kč (Operační program Zaměstnanost, 2021).

Projekt si kladal za cíl hospodárnost a efektivnost strategického řízení a jeho realizací bylo obcím mikroregionu umožněno naplnit některé priority uváděné ve svých strategiích rozvoje. Na realizaci této akce mikroregion, jako nositel projektu, získal finanční podporu z Operačního programu Zaměstnanost. Jelikož byla minimální výše celkových způsobilých výdajů projektu od poskytovatele nastavena na hodnotu 1.000.000, - Kč, malé obce by samostatně neměly šanci dosáhnout na potřebné finanční prostředky. Dokumenty byly vypracovány dodavatelskou firmou, která byla vybrána na základě výběrového řízení. Tvorba strategických dokumentů probíhala ve spolupráci s jednotlivými obcemi Mikroregionu Plumlovsko a partnerských obcí, v úzké spolupráci se zaměstnanci, zastupiteli a občany obcí zapojených do projektu (Rozhovor č. 8).

Tabulka 13 Seznam vytvořených dokumentů

Název strategického dokumentu	Počet dokumentů celkem
Pasport veřejného osvětlení	6
Pasport dopravního značení	6
Pasport hřbitova	7
Pasport zeleně	6
Pasport splaškové kanalizace	2
Pasport dešťové kanalizace	8
Pasport inženýrských sítí	3
Koncepce veřejného osvětlení	1
Koncepce energetických úspor budov	1
Koncepce rozvoje sportu	1
Strategie boje se suchem – přívalové srážky	1
Strategie rozvoje odpadového hospodářství	2
Strategie rozvoje veřejné zeleně	2
Strategie rozvoje turistického ruchu	1
Strategie rozvoje cyklostezek	1
Strategie odkanalizování obce	1
Celkem strategických dokumentů	49

Zdroj: Vlastní zpracování, podklady poskytnuty při rozhovoru č. 8 a 9

4.2.3 Intenzifikace a zavádění adresného sběru odpadů

Projekt byl zaměřen na zavedení adresného nádobového systému odděleného shromažďování tříděného odpadu (Operační program Životní prostředí, 2021). V rámci projektu, který postupně vznikl již od roku 2019, byly pořízeny nádoby na sběr plastů, papíru a bioodpadů, a ty umožnily sběr tříděného odpadu od prahu domu. Jedná se o tzv. adresný svoz odpadů, který rozšiřuje stávající systém sběru odpadů a tím tak reaguje na blížící se zákaz skládkování odpadu. Nově schválený zákon o odpadech č. 541/2020 Sb. zavedl postupné zvyšování poplatku za likvidaci směsného komunálního odpadu. To má zásadní dopad na stanovení výše místního poplatku za odpady. Jedním z možných řešení by mohlo být snížení podílu směsného komunálního odpadu, čehož lze docílit poctivým a důsledným tříděním odpadů. Separace sníží objem směsného komunálního odpadu, a naopak zvýší objem odpadu, který je využitelný pro další zpracování (rozhovor č. 1). Projekt byl spolufinancován EU, Fondem soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí. Celkové způsobilé výdaje tohoto projektu dosáhly částky 8.577.284, - Kč. Z této částky pokryla Evropská unie 85 %, což představuje 7.290.692, - Kč. Zbývajících 15 % ve výši 1.286.592, - Kč bylo financováno z vlastních zdrojů mikroregionu (Operační program Životního prostředí, 2021). S ohledem na minimální výši způsobilých výdajů projektu stanovenou poskytovatelem ve výši 1.000.000, - Kč byly menší obce značně znevýhodněny, pokud šlo o naplnění tohoto projektu. Tato vysoká minimální částka představovala pro malé obce finanční bariéru, kterou nebyly schopny překonat samostatně. Tato situace opět ukázala, jaká je síla spolupráce v rámci mikroregionu. Společné úsilí a sdílení zdrojů umožňuje mikroregionům realizovat projekty, které by byly pro jednotlivé obce neuskutečnitelné. Spolupráce zajišťuje efektivnější využití dostupných zdrojů, sdílení nákladů a vytváření optimálních řešení pro zlepšení kvality života svých obyvatel a rozvoje regionu jako celku (rozhovor č. 8).

4.2.4 Další společně realizované projekty

Mikroregion Plumlovsko uskutečnil i několik dalších menších projektů, které zaslouží pozornost. Na Zámku Plumlov bylo zřízeno Turistické informační centrum, které dodnes pravidelně čerpá dotační prostředky pro dovybavení ICT technikou nebo na mzdové prostředky pro průvodce. Pro každou obec mikroregionu byla pořízena malovaná mapa s grafickým vyobrazením mikroregionu a propagačním textem dané obce. Zástupcům

mikroregionu se podařilo zahájit činnost komunitního plánování sociálních služeb. Do tohoto procesu se aktivně zapojili dobrovolníci z členských obcí, kteří se bez nároku na honorář podíleli na řídicí skupině Komunitního plánování sociálních služeb Mikroregionu Plumlovsko. Společně zmapovali potřeby obcí v oblasti sociálních služeb a výsledkem byla sestavená SWOT analýza, která vedla ke zkvalitnění, zvýšení dostupnosti a informovanosti nabízených sociálních služeb v mikroregionu (Bulletin Mikroregionu Plumlovsko, 2010). Za vyvrcholení viditelných aktivit Mikroregionu Plumlovsko lze považovat uspořádání "Her bez hranic", kde soutěžila 7členná družstva různých věkových kategorií. Hry byly pořádány s cílem posílení kulturních a sociálních vazeb mezi obyvateli mikroregionu. Jako reakce na klesající zájem účastníků byly hry v roce 2017 nahrazeny závody v dračích lodích. Oba typy událostí měly za cíl podpořit společenskou interakci a aktivní zapojení obyvatel mikroregionu (rozhovor č. 8).

Obrázek 3 Malované mapy

Zdroj: CBS Nakladatelství s.r.o., Vodní 1972, 760 01 Zlín

5 Interpretace výsledků

5.1 Shrnutí

Hlavním cílem této práce bylo provést charakteristiku Mikroregionu Plumlovsko, identifikovat klíčové aktéry v místní samosprávě, popsat správu a řízení mikroregionu, definovat roli starostů v jednotlivých obcích mikroregionu a jejich vliv na rozvoj těchto obcí. K dosažení těchto cílů byly provedeny polostandardizované rozhovory se starosty, místostarosty a hospodářkami jednotlivých obcí, což umožnilo získat důvěryhodné informace a postoje k danému mikroregionu. Starostové obcí jsou považováni za klíčové aktéry v rámci mikroregionu, neboť disponují detailní znalostí místních podmínek, potřeb a problémů. Mají také přímý vliv na rozhodování v místních záležitostech, včetně rozpočtů, infrastrukturních projektů, plánování rozvoje území a implementaci stanovených programů.

5.2 Vyhodnocení a diskuse

Odpovědi od respondentů poskytly zajímavé pohledy na danou problematiku, některé odpovědi přinesly neočekávané a překvapivé informace.

V kapitole 4.1.5 jsou analyzovány rozpočty obcí. Na základě této analýzy bylo zjištěno, že schodkové rozpočty v obcích byly způsobeny realizací klíčových projektů, které byly v daném roce pro obce zásadní. Většině obcí se tyto akce podařily financovat za příspěví různých dotačních titulů. Tato finanční podpora umožnila obcím realizovat své projekty a dosáhnout stanovených cílů. Přestože všechny obce využily finanční podporu z dotačních titulů, stále si mnohé z nich musely sjednat úvěr. Ty byly použity buď na předfinancování projektů, nebo na samotnou realizaci akcí.

Ilustrativní příklady odpovědí respondentů na otázku ohledně významných transferů:

„V roce 2015 na zateplení kulturního domu a obecního úřadu. V roce 2020 na opravu střechy kulturního domu. V roce 2021 – 2022 na splaškovou kanalizaci.“

(Respondent č. 3, 2024)

„Výstavba kanalizace, výstavba cyklostezky, výstavba chodníků a rekonstrukce místních komunikací, intenzifikace ČOV, zateplení a energetické úspory v obecních budovách, rekonstrukce ZŠ, rekonstrukce hlavního náměstí, zakoupení hasičské cisterny, rekonstrukce

hasičské zbrojnice, dílčí rekonstrukce plumlovského zámku, rekonstrukce v kempu Žralok, výstavba dětských hřišť, územní plán, výsadba ÚSEZ.“

(Respondent č. 4, 2024)

„Výstavba vodovodu a kanalizace, byla financována kombinací vlastních zdrojů dotačního titulu MZE a úvěru. Realizace prvků ÚSES byla hrazena z vlastních zdrojů, dotace OPŽP a pomocí krátkodobého úvěru na předfinancování. Novostavba požární zbrojnice byla realizována z vlastních zdrojů a za přispění dotace GRH HZS MV ČR“.

(Respondent č. 8, 2024)

Mezi nejzajímavější odpovědi patřily otázky týkající se výhod a nevýhod funkce starosty. V odpovědích ohledně výhod funkce starosty byli respondenti spíše zdrženliví a neuváděli mnoho výhod. Místo toho se respondenti více zaměřovali na nevýhody. Z toho lze usuzovat, že práce starosty je vnímána jako náročná a přináší s sebou mnoho výzev a potenciálních problémů. Z 8 dotazovaných starostů odpovědělo 5, že nevidí žádné výhody ve funkci starosty. U 3 z nich však bylo nalezeno několik pozitivních aspektů, které spojují s touto funkcí.

„Velkou výhodou je znalost obce, občanů a jejich potřeb. Také komunikace na úrovni starosta vs. občan je jednodušší a je přínosná pro spoustu rozhodování.“

(Respondent č. 2, 2024)

„Pokud bych ve starostování vůbec nějakou výhodu shledávala, tak je to možnost mít informace z první ruky a moct některé věci (v rámci možností) nějak ovlivnit, či zmírnit negativní následky. Ostatně, mám-li být upřímná, kde bychom si užili tolik legrace - 😊.“

(Respondent č. 4, 2024)

„Funkce starosty je obecně vážená funkce kdekoliv jinde než ve své vesnici. Přesto ve funkci vítám pružnou pracovní dobu.“

(Respondent č. 5, 2024)

Zato všichni respondenti dokázali popsat a rozvést nevýhody funkce starosty.

*„Být stále k dispozici 24/7, řešit vše co se v obci děje a za co všechno „může starosta“.
Funkce starosty mi také vzala většinu volného času.“*

(Respondent č. 1, 2024)

„Hodně práce za málo peněz, nepřetržitá pracovní doba, téměř žádné soukromí, ručení osobním majetkem.“

(Respondent č. 3, 2024)

„Jsme malá vesnice a dost občanů si myslí, že starosta je přeplácen, a navíc ho naši občané platí ze svého. Proto by mu měl být k ruce v každou denní i noční hodinu. Funkce starosty je spojená s absolutní ztrátou soukromí a pracovním poměrem 24/7.“

(Respondent č. 5, 2024)

„Nepřetržitá práce – lidé se na vás obrací se svými problémy a dotazy o sobotách, nedělích a svátcích. Ztráta soukromí.“

(Respondent č. 8, 2024)

V otázkách vnímání a spolupráce mikroregionu se všichni respondenti shodli na tom, že mikroregion má pro své členy významný přínos. V odpovědích je znatelná silná shoda v tom, že spolupráce a členství v mikroregionu přináší výhody, které jsou vnímány jako významné a prospěšné. Tyto přínosy zahrnují nejen společné projekty a aktivity, ale také metodickou pomoc a sdílení zkušeností od kolegů. Díky sdílení zkušeností a osvědčených postupů mohou členové mikroregionu lépe využívat dostupné zdroje, minimalizovat chyby při plánování a realizaci projektů a tím i rozvíjet své obce efektivněji.

„Přínos nejen v oblasti sdílení zkušeností, znalostí a informací, ale i možnost spolupracovat s ostatními obcemi a možnost zapojit se do projektů (žádostí o dotace).“

(Respondent č. 2, 2024)

„Sdružování obcí v mikroregionu vnímám jako velmi přínosné. Představitelé jednotlivých obcí jsou schopni si nejen předávat zkušenosti a vypomáhat radou, ale lze i některé větší projekty budovat společně.“

Mikroregion PLUMLOVSKO každým rokem využívá dotací OK na podporu turismu a přispívá na provoz informačního centra, které sídlí na plumlovském zámku. Z projektu mikroregionu má město zajištěny popelnice na BIO-odpad a pasport komunikací.“

(Respondent č. 4, 2024)

„Společně řešíme aktuální problémy a předáváme si zkušenosti z realizovaných akcí v jednotlivých obcích.“

(Respondent č. 8, 2024)

6 Závěr

Hlavním cílem této práce bylo provést charakteristiku Mikroregionu Plumlovsko, identifikovat klíčové aktéry v místní samosprávě, popsat správu a řízení mikroregionu, definovat roli starostů v jednotlivých obcích mikroregionu a jejich vliv na rozvoj těchto obcí. Kromě hlavních stanovených cílů bylo také součástí této práce posoudit spolupráci v rámci mikroregionu, což představuje efektivní prostředek pro podporu a rozvoj obcí a jejich okolí.

Spolupráce představitelů obcí v mikroregionu zajišťuje úspěch při implementaci společných cílů. Společně řešené projekty, které by jednotlivé obce nemohly realizovat samostatně, přináší zlepšení životní úrovně pro obyvatele v celém mikroregionu. Společná propagace a rozvoj turistického ruchu přispívá k atraktivnosti území a mnohdy i ke zvýšení příjmů a zaměstnanosti v mikroregionu. Přesto za nejdůležitější osobně považuji sdílení zkušeností a metodickou pomoc při pravidelném setkávání starostů a dalších zástupců obcí. Vzájemná podpora, zejména na začátku svých volebních období, je pro začínající, nezkušené zástupce municipalit takřka k nezaplacení.

Na základě mého zkoumání mikroregionu jsem došla k závěru, že jeho úroveň spolupráce je výborná. Analýza ukázala, že existuje efektivní a dobře fungující mechanismus jednotlivých členů tohoto mikroregionu, což přispívá k dosažení společných cílů a rozvoji regionu jako celku. Kromě návrhu uspořádat společnou kulturní akci nebyl navrhnut žádný další konkrétní návrh na zlepšení, což svědčí o tom, že současný systém spolupráce je adekvátní a odpovídá potřebám a očekáváním zúčastněných stran. Tento pozitivní výsledek naznačuje, že mikroregion je schopen efektivně reagovat na výzvy a příležitosti a je připraven se i nadále rozvíjet.

Přestože je stávající spolupráce úspěšná, může být užitečné zvážit rozšíření spolupráce na nové oblasti činnosti, které by mohly přinést další přínosy pro region. Mikroregion by se mohl zaměřit i na projekty týkající se ochrany životního prostředí a obnovitelných zdrojů energie. Vytvořit společný solární energetický systém, který by sloužil jako zdroj obnovitelné energie pro členy mikroregionu a tím by přispěl ke snížení emisí skleníkových plynů a podpořil by udržitelný rozvoj. Dále mohou členové mikroregionu společným úsilím rozvíjet turistické trasy, naučné stezky a cyklostezky, které přitahují návštěvníky a podporují místní ekonomiku.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Seznam literatury

1. BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Politologie (Grada). Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
2. BERNARD, J. (ed.). *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.
3. ČERMÁK, D. – MIKEŠOVÁ, R. Starostové, starostky a jejich priority. *Sociologický časopis*, 54(4), 2018, s. 561-591. DOI: 10.13060/00380288.2018.54.4.414.
4. ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Politologie (Grada). Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
5. ČOPÍK, J. – KOPŘIVA, R. – ČMEJREK, J. Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic. *Local Government Studies*, 47(2), 2021, s. 167-185. DOI: 10.1080/03003930.2019.1699069.
6. HENDL, Jan, 2016. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. 4. přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0982-9
7. KRUNTORÁDOVÁ, Ilona. *Politické aspekty financování českých měst*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2744-1.
8. KUKALOVÁ, Gabriela a PFEIFEROVÁ, Daniela. *Místní finance v ČR*. Vydání druhé. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2020. ISBN 978-80-213-3016-0.
9. MAJEROVÁ, Věra; KOSTELECKÝ, Tomáš a SÝKORA, Luděk. *Sociální kapitál a rozvoj regionu: příklad Kraje Vysočina*. Sociologie (Grada). Praha: Grada, 2011. ISBN 9788024740935.
10. OECD (2023). *Přehled o stavu veřejné správy: Česká republika. Česká republika na cestě k modernější a efektivnější veřejné správě*. OECD Publishing, Paris. ISBN 978-92-64-77155-0
11. PAVLÍK, Marek. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Manažer. Praha: Grada, 2014. ISBN 9788024752563.

12. PETRESCU, Sorin Hadrian; LAZAR, Aurelia; CIOBAN, Claudia a DOROFTEI, Iulia. Semi-structured Interview. In: *Qualitative Research in Regional Geography. A Methodological Approach*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2017, s. 37-52. ISBN 978-606-37-0314-0. http://doi.org/10.23740/QUAL_METHODS2017
13. POTĚŠIL, Lukáš. *Zákon o obcích: komentář*. Beckovy komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-739-2.
14. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
15. SLAVÍK, Jakub. *Marketing a strategické řízení ve veřejných službách: Jak poskytovat zákaznický orientované veřejné služby*. Praha: Grada, 2014. ISBN 9788024789477.
16. STRNADOVÁ, Zuzana. *Co by měl vědět příjemce dotace*. Finance a investování. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-247-3076-9.
17. ŠELEŠOVSKÝ, Jan a Petr VALOUCH. *Dopady vybraných veřejných politik na regionální rozvoj v České a Slovenské republice*. Vědecký sborník. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5805-7.
18. VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava. *Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2018. ISBN 978-80-87544-98-3.

7.2 Internetové zdroje

1. *Centrum pro veřejnou správu*, Procesní řízení [online]. Akademické centrum studentských aktivit, © 2024 [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://www.acsa.cz/verejnasprava/uzitecne/procesni-rizeni/>.
2. *Český statistický úřad* [online]. Český statistický úřad, počet obyvatel [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112023>
3. *Maříková, P.*, Malé obce – sociologický pohled. OBEC a finance [online]. 2005 [cit. 2024-01-22]. Dostupný z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6169068>
1. *Město Plumlov* [online]. Plumlov: © Město Plumlov, 2020 [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://mestoplumlov.cz/cs/>
2. *Mikroregion Plumlovsko* [online]. Mikroregion Plumlovsko: web & design WEBHOUSE®, [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <http://www.plumlovsko.cz/>

3. *Ministerstvo vnitra* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky © 2024 [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/novela-zakona-o-obcich-jednodussi-efektivnejsi-a-hospodarnejsi-fungovani-obci.aspx>
4. *Monitor Státní pokladna* [online]. Ministerstvo financí ČR Praha: Creative Commons [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>
5. *Obec Krumsín* [online]. Krumsín: web & design WEBHOUSE®, [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://www.krumsin.cz/>
6. *Obec Mostkovice* [online]. Mostkovice: Galileo Corporation, © 2024 [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://www.mostkovice.cz/>
7. *Obec Ohrozim* [online]. Ohrozim: web & design WEBHOUSE®, [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <http://www.ohrozim.cz/>
8. *Obec Prostějovičky* [online]. Prostějovičky: weto.cz webdesign, © 2008 [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://www.prostejovicky.cz/>
9. *Obec Seloutky* [online]. Seloutky: Copyright © Obce na webu [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://seloutky.cz/>
10. *Obec Stínava* [online]. Stínava: © ANTEE, 2024 [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://stinava.cz/>
11. *Obec Vícov* [online]. Vícov: Galileo Corporation, © 2024 [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://vicov.cz/>
12. *Operační program Zaměstnanost* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR Praha [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/projekty-opz/-/asset_publisher/ODuZumtPTtTa/content/vytvoreni-strategickych-dokumentu-pro-mikroregion-plumlovsko?inheritRedirect=false
13. *Operační program Životního prostředí* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR Praha [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/mapa-projektu/projekty/05-operacni-program-zivotni-prostredi/05-3-odpady-a-materialove-toky,-ekologicke-zateze/intenzifikace-a-zavadeni-adresneho-sberu-odpadu-mi>
14. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2022. Praha: © SMO ČR, 2022 [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/12158/eprirucka-final.pdf>
15. *Zákony pro lidi* [online]. AION CS: © 2010–2024 [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

7.3 Seznam dotazování formou rozhovorů

Rozhovor č. 1 se starostou obce Krumsín, předsedou Mikroregionu Plumlovsko Mgr. Jaroslavem Střelákem a hospodářkou obce Ing. Lenkou Janečkovou, DiS, únor 2024; rozhovor č. 2 se starostou obce Mostkovice Jaroslavem Peškou a místostarostkou obce Ing. Jítkou Vánskou, leden 2024; rozhovor č. 3 se starostou obce Ohrozim Ing. Michalem Lukešem a s hospodářkou obce Marcelou Chytilovou, únor 2024; rozhovor č. 4 se starostkou města Plumlov Gabrielou Jančíkovou a místostarostou města Martinem Hyndrichem, leden 2024; rozhovor č. 5 s hospodářkou obce Prostějovičky Kateřinou Bakalovou, leden 2024; rozhovor č. 6 s místostarostou obce Seloutky Františkem Kaprálem a hospodářkou obce Zdeňkou Hacurovou, únor 2024; rozhovor č. 7 se starostou obce Stínava Pavlem Bokůvkou, leden 2024; rozhovor č. 8 se starostkou obce Vícov Janou Rozsivalovou, leden 2024; rozhovor č. 9 s hospodářkou obce Stínava. Vícov a Mikroregionu Plumlovsko Hanou Ježkovou, leden 2024.

7.4 Otázky z rozhovorů

1. Co Vás inspirovalo kandidovat v komunálních volbách?
2. Než jste se stal/a starostou/starostkou byl/a jste členem zastupitelstva obce?
3. Ve kterém roce jste byl/a zvolen/a do čela Vaší obce a jak probíhaly Vaše začátky?
4. Jaké jsou podle Vás výhody funkce starosty?
5. Jaké jsou podle Vás nevýhody funkce starosty/starostky?
6. Jaké velké investiční akce proběhly ve Vaší obci v průběhu let 2015–2022?
7. Z čeho byly uvedené akce financovány? (vlastní zdroje, dotační tituly, úvěr)
8. Pokud byl v průběhu let 2015–2022 výsledek Vašeho rozpočtu schodkový, uveďte prosím, proč tomu tak bylo:
9. Pokud byly v průběhu let 2015–2022 ve Vašem rozpočtu zaznamenány vyšší kapitálové výdaje, uveďte prosím, proč tomu tak bylo:
10. Pokud v průběhu let 2015–2022 Vaše obec přijala významné transfery, uveďte prosím, na jaké projekty byly čerpány:
11. Jaké jsou další významné rozvojové priority Vaší obce?
12. Vaše obec je součástí Mikroregion Plumlovsko. Jak mikroregion vnímáte Vy osobně?

13. Spolupracujete nějakým způsobem s obcemi v rámci tohoto sdružení? Pokud ano, uveďte, prosím, konkrétně jak (poradenská činnost, společné projekty, návazné projekty apod):
14. Mikroregion realizoval různé projekty. Byl některý z nich pro Vaši obec významný? Pokud ano, který to byl a proč?
15. Byly ve Vaší obci zahájeny pozemkové úpravy prioritně, jako výstup po realizovaném projektu mikroregionu „Čistá Hloučela a vodní nádrž Plumlov“?
16. Pokud Vaše obec realizovala výstavbu kanalizace ve sledovaném období (2015-2022), byla Vaše žádost o dotaci bodově zvýhodněna, jako výstup po realizovaném projektu mikroregionu „Čistá Hloučela a vodní nádrž Plumlov“?
17. Mikroregion Plumlovsko má vypracovanou Strategii rozvoje Mikroregionu Plumlovsko. Podílel/a jste se na ní, případně jak?
18. Součástí uvedené strategie je vypracovaný akční plán i pro vaši obec. Řídíte se jím?
19. Pokud by byl letošní rok volebním rokem, kandidoval/a byste i letos? Uveďte důvod.
20. Máte nějaké návrhy na zlepšení fungování mikroregionu?

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1	Poloha mikroregionu v rámci administrativního členění ČR.....	32
Obrázek 2	Poloha obcí Mikroregionu Plumlovsko	34
Obrázek 3	Malované mapy	52

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1	Počet zastupitelů dle počtu obyvatel	18
Tabulka 2	Statistické údaje obcí.....	35
Tabulka 3	Skutečný rozpočet Mikroregionu Plumlovsko v letech 2015–2022 (v Kč)36	
Tabulka 4	Skutečný rozpočet obce Krumsín v letech 2015–2022 (v tisících Kč) ...	38
Tabulka 5	Skutečný rozpočet obce Mostkovice v letech 2015–2022 (v tisících Kč)39	
Tabulka 6	Skutečný rozpočet obce Ohrozim v letech 2015–2022 (v tisících Kč) ...	40
Tabulka 7	Skutečný rozpočet města Plumlov v letech 2015–2022 (v tisících Kč)..	41
Tabulka 8	Skutečný rozpočet obce Prostějovičky v letech 2015–2022 (v tisících Kč)42	
Tabulka 9	Skutečný rozpočet obce Seloutky v letech 2015–2022 (v tisících Kč) ...	43
Tabulka 10	Skutečný rozpočet obce Stínava v letech 2015–2022 (v tisících Kč)	44
Tabulka 11	Skutečný rozpočet obce Vícov v letech 2015–2022 (v tisících Kč)	45
Tabulka 12	Ukazatel dluhové služby v obcích v letech 2015–2022 (%)	47
Tabulka 13	Seznam vytvořených dokumentů	50

8.3 Seznam grafů

Graf 1	Dělení veřejné správy.....	15
Graf 2	Vývoj příjmů výdajů a salda obcí k prosinci (s Prahou).....	26
Graf 3	Vývoj příjmů, výdajů a salda	37
Graf 4	Vývoj struktury příjmů.....	37
Graf 5	Přehled úvěrů přijatých od finančních institucí a jiných osob	46

8.4 Seznam použitých zkratek

ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČZU	Česká zemědělská univerzita
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
Ibid.	Citace tamtéž
ICT	Information and Communication Technologies (informační komunikační technologie)
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
MěÚ	Městský úřad
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
OK	Olomoucký kraj
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (analýza silných a slabých stránek)
ÚSES	Územní systémy ekologické stability
VS	Valné shromáždění
ZŠ	Základní škola